

MIRADOR

SEMANARI DE LITERATURA, ART I POLÍTICA

Preu : 30 cèntims - Pelai, 62. Telèfon 15300. - Subscripció : 3'50 pessetes trimestre

Any III. Núm. 150 - Barcelona, dijous, 17 de Desembre de 1931

Cal que no s'ajorni la
discussió de l'Estatut.
Comptàvem tenir-lo a
finals d'any...

LA SOLUCIÓ DE LA CRISI

El segon govern Azaña

Aquests dies han estat de gran interès en la política espanyola. Dimecres de la setmana passada, era promulgada la Constitució; avui fa una setmana, els diputats de les Constituents elegien president de la República, i una gran solemnitat, la que escau en actes d'aquesta mena, acompanyava la presa de possessió del càrrec del senyor Alcalá-Zamora.

La vida jurídica d'Espanya comptava ja, amb els organismes necessaris per considerar-se entrada en plena normalitat. Amb l'elecció de la setmana passada, apareixia el poder moderador, indispensable en tota jerarquia estatal.

Elegit president, calia, segons és lògic, que el cap del Govern presentés la dimissió de tot el gabinet. Generalment, en aquest cas, el cap de l'Estat ratifica els poders al president del Consell. Aquesta és la tradició constitucional.

La dimissió que presenta el president del Consell al cap de l'Estat és purament formulària, i per això la ratificació de confiança.

Però en la realitat present no ha estat així.

No es tractava d'una dimissió de pura cortesia, sinó d'una crisi profunda.

Aquesta ha estat la primera crisi que ha hagut de resoldre el president de la República. El problema no era pas fàcil i no es pot pas dir que la tasca del cap de l'Estat sigui de tot repòs.

El govern dimissionari que presidia el senyor Azaña era una prolongació del gabinet que va presidir el senyor Alcalá-Zamora. Aquests dos ministres eren en realitat el govern que va fer la revolució. Fins ara, doncs, no hi ha hagut un govern normal sortit del Parlament, perquè els dos gabinets revolucionaris havien precedit la formació de les Corts Constituents.

Formar el primer govern, un govern viable que agrupés unes forces parlamentàries que no fossin contradictòries, no era pas una feina senzilla. Uns quants dies abans de la crisi va constituir-se un grup de partits format per Acció Republicana i els radicals. Aquest bloc, susceptible de sumar altres grups, va pendre el nom d'Aliança Republicana. Aquest força parlamentària semblava que tenia per objecte prescindir de la participació socialista. Amb la formació d'Aliança Republicana quedava, doncs, desfeta la conjunció republicana-socialista que havia fet la revolució i constituït el Parlament.

Els fets han demostrat que l'Aliança Republicana havia nascut morta. La primera vegada que el senyor Azaña fou cridat a formar gabinet, no va creure del cas prescindir dels socialistes. Era doncs difícil, des d'aquell moment, descobrir què es proposava l'Aliança Republicana.

Quan el senyor Azaña tenia format un ministeri amb el seu grup d'Acció Republicana, els socialistes, els radicals i els radicals-socialistes, el senyor Lerroux va denunciar l'acord.

Què pot haver motivat la decisió dels radicals? Decidiren donar la batalla als socialistes i manifestar públicament que no veien amb simpatia la col·laboració socialista? No és senzill resignar-se a creure que la insignificància del botí que se'ls oferia — les mateixes carteres i els mateixos llocs que en l'anterior ministeri — els decidís a plantejar la batalla. No obstant, és evident que mentre es tractava d'embotellar els radicals al ministeri d'Estat — un ministeri de luxe, sense contacte amb les masses d'opinió — i al ministeri de Comunicacions amb la torna feixuga de passar a aquest departament els ferrocarrils, problema ben espinós en aquest moment, els socialistes s'emportaven les carteres de Treball, Obres Públiques i Instrucció, prebendes substancials, llocs estratègics i de grans possibilitats de proselitisme. Ha cregut el senyor Lerroux que la proximitat del debat sobre la llei agrària podria comprometre el seu partit? Sigui com sigui, el senyor Lerroux s'ha situat, potser només aparentment, una mica més cap a la dreta. Si és cert que hi ha una massa conservadora que té posades les seves esperances en el senyor Lerroux i els seus radicals, el cop està ben donat. Falta saber si aquesta massa el seguirà i li pagarà el sacrifici d'aquest moment. I també falta saber si el partit radical tindrà la força suficient per mantenir una posició que en realitat representa un vot de censura contra els socialistes pel fet de persistir aquests en l'acaparament d'una cartera com la de Treball, ocupada pel secretari general del partit, senyor Largo Caballero, actitud que posa al ministre en situació de jutge i part en els problemes obrers que puguin plantejar-se.

La carta jugada pel senyor Lerroux podrà ésser bona o dolenta, però segurament haurà escurçat la vida de les Corts Constituents. Amb la seva actitud, el senyor Lerroux haurà demostrat almenys que no és possible fer moltes combinacions amb aquesta Cambra i que, per consegüent, la seva vida ha d'ésser limitada.

Serà llarga la vida d'aquest Govern? La

primera investida la rebrà a l'hora de discutir-se la llei agrària. Serà viable aquesta llei davant del Parlament? Sembla que més útil seria preguntar-se si aquesta llei serà el principal corrosiu del gabinet. Dintre aquest ministeri hi ha elements que difícilment podran acceptar el punt de vista socialista.

Ha desaparegut del banc blau un ministre català i catalanista: el senyor Nicolau d'Olivar. Però, com en el ministeri anterior,

El nou ministre d'Hisenda, Jaume Carner

hi haurà dos catalans al govern, el senyor Domingo i el senyor Carner. Tothom ha reconegut que l'actitud del senyor Nicolau ha estat correctíssima en tot moment. El senyor Carner s'ha encarregat de la cartera de Finances en moments particularment difícils i molt interessants per nosaltres, perquè la viabilitat de l'Estatut depèn dels mitjans econòmics.

Però, serà aquest Govern el que presentarà l'Estatut a la discussió del Parlament? Tot ajornament en aquesta qüestió és un perill. Cal estar més alerta que mai i mantenir la cohesió sobre aquest punt concret.

El Govern actual pot, fins un cert punt, sentir-se deslligat del compromís contractat per l'anterior amb el Pacte de San Sebastián, perquè no és el mateix govern revolucionari. Però aquesta excusa, ni creiem que el Govern la doni, ni és possible que satisfaci a ningú. D'altra banda, el criteri del senyor Azaña s'ha explicat prou clarament en altres ocasions sobre aquest punt, i cal comptar, a més a més, que dos ministres catalans formen part del Govern.

De Dijous — a Dijous

Es molt corrent, quan hom predica als joves, d'exhortar-los a l'entusiasme; demanar-los que llur bona fe accepti a ulls clucs determinades idees o determinats mots que hom dona per sentit que en contenen. Hi ha dintre la joventut una mena de voluntat de triomf no corsecada per la confusió i el desgast del temps; la manca de sòlids i feixucs lligams materials fa que els joves puguin donar-se íntegrament a l'acció amb una generositat per les altres edats impossible. Tot és obligació per un home madur; en la joventut tot és gràcia. La joventut posseeix una disponibilitat que demana un camp d'esmerç; mentre la maturitat és necessària tota a ella mateixa.

Heus aquí per què hom sol demanar als joves decisió i als madurs reflexió; als uns l'acció directa i als altres més aviat una adhesió passiva. Però avui jo voldria trencar aquest costum.

La tasca més pròpia de la joventut en aquests moments és el dubte. El dubte. Però no un d'aquests dubtes que es resolen en el no fer res. Si no aquell que és l'estudi previ a tot avenç pel camí de la cultura i de la dignitat d'un poble.

Jo demano al jovent que posi en joc, per això, la seva virtut més legítima: la irreverència. Però també una d'aquestes irreverències que es resolen en una mera burla; sinó una de corrosiva, agressiva. Sobretot, cal que els nostres joves evitin per tots els mitjans possibles de contraure la senilitat precoç de la sensibleria.

I tot això urgentment: els temps calamitosos de la Dictadura i els cabòtics de la post-Dictadura han fet que entre nosaltres s'hagi format una mena de «veritat política», «veritat de conveniència» (una conveniència ben mal entesa, per cert) que amortalla greument la veritat veritable; que estronca la deu de l'aigua que rejovenix eternament la vida dels pobles.

Vivim entre idees mitinesques: hom diu «Poble» i no és exigent amb el poble. Hom diu «Catalunya», només per endormiscar Catalunya. Hom parla de la nostra vida científica i literària amb conceptes de gasella fabricada amb vistes a l'amistat o a la conveniència política.

Ja exigim ben poc de nosaltres! Ens donem per contents si no pertorbem el pasturatge dels demagogs en la política i la cultura!

Per això jo demano, oh joves!, que dubteu: que quan us diguin una paraula, com més sonora millor, desconfieu, la gireu per tots cantons, vegeu quin contingut té o quina farsa s'hi amaga.

Jo us demano que sigueu irreverents: que com més venerable sigui la testa que us somrigui, més exigiu d'ella. No us acontenteu de parenceries; no us pagueu de «patums». Cal momificar i soterrar molt, a la nostra terra.

I això solament ho podeu fer vosaltres, oh joves!: els altres, l'endemà de parlar d'un bon senyor, se'l troben al cafè o al Consell. Ja fan prou si miren ells d'ésser purs. Demanar-los més fóra exigir-los un heroisme no exempt de mala bava.

En canvi, a vosaltres no us és res: vosaltres, lliures; vosaltres, desinteressats, independents!...

Però tingueu present el que us deia en començar: sigueu tan irreverents i cruels com calgui: dubteu de tot, però tingueu ben present la vostra responsabilitat. Les virtuts pacífiques no transcendeixen del seu subjecte; però les violentes, són cosa de vida i mort per tota la nació.

De tota manera, dubteu i exigiu: sigueu joves; no vulgueu ésser criatures; això, deixeu-ho per als vells. — R. LL.

MIRADOR INDISCRET

El sopar a Domingo, Serra i Sisquella

El sopar d'homenatge als pintors Domingo, Serra i Sisquella organitzat per MIRADOR, s'efectuà, com anunciàvem, el passat dissabte a l'Hotel Colom.

Una cinquantena d'amics ens reunírem al volt dels tres pintors esmentats. L'acte es descabdellà amb bon humor i companyonia. Mal no fos més que per trencar amb el mal costum dels parlaments improvisats — que tan mal resultat donen, de vegades —, es suprimí completament tota classe de brindis.

Vagi a tots els amics que ens acompanyaren i a tots aquells que trameteren la seva adhesió a l'homenatge, en nom dels repetits artistes i nostre també, el testimoni del nostre agraïment.

Ben dit i mal entès

La Hispano-Suïssa va decidir establir torns de treball de quatre dies, per tal com havia de restringir la fabricació.

Fou delegat per donar compte d'aquesta mesura a les diverses autoritats, el senyor Miquel Mateu.

Una d'elles, en sentir que la Hispano havia de «fer torns», exclamà:

«Si que és llàstima: a una fàbrica d'automòbils que té fama a tot arreu del món, que ara hagi de fabricar només torns!»

La dissimulació

Tothom sap que el senyor Anguera de Sojo té un lleuger defecte físic, que de vegades algú li ha retret com si fos un argument contra un home constatar un accident així... En dos mots: és tartamut. Com que ell és el primer d'adonar-se'n i de corregir-se molt i hem quedat que els lectors també ho sabien, no creiem que s'hi pugui enfadar si ho diem com a premissa indispensable de la indiscreció següent:

L'altre dia hi havia, per casualitat, al Govern civil, l'aparell del senyor Governador en connexió directa amb la centralita. Algú va demanar per Sa Excel·lència i varen establir comunicació amb el despatx del propi senyor Anguera. Aquest ja era a punt de sortir, tenia tard, no estava per ningú, però va despenjar maquinalement el telèfon que trucava a la seva taula. Quan el va tenir als dits es va adonar que demanaven «si hi havia el senyor Governador... Titubeig, nerviositat. Realment, era un pas difícil. Però el senyor Anguera és molt voluntariós i a l'últim va fer un esforç: —Se'n... se'n... se'n acaba d'anar!

Novament l'afer Bloch

Sopar d'homenatge a Vicens Piera, l'internacional del F. C. Barcelona, a l'Hotel Orient. Abans de començar, la majoria d'assistents a l'acte fan una revisió meticolosa dels plats que integren el menú: Canalons Internacional, Filets de llenguado Niçoise, Vedella a la Catalana, Pollastre del Prat, Bloch...

En Ventura i Virgili, de La Rambla, posant els seus ulls esverats, fa la interrupció més feliç del vespre als seus veïns de taula: —«Bloch» i a l'Orient? Si ho saben els de La Publi!...

Consell oportú

En finalitzar el banquet d'homenatge a Vicens Piera, els parlaments foren abundants. Adhuc En Comorera, l'àrbitre que posseeix una mímica més eloqüent, hagué

de dedicar uns mots d'elogi a l'homenatjat en nom del Col·legi Català d'Àrbitres. L'oratori d'En Comorera, però, no és pas de les més felices i d'aquí que en un moment d'encallament verbal algú proposés gairebé en veu alta:

—Que ens ho digui amb mímica!

Sempre hi ha un pitjor

D'un interviu amb el futbolista uruguai Scarone, apareguda a La Humanitat, retellem aquest fragment edificat:

«Vingué el campionat del món a Montevideo i Uruguai va guanyar. Jo vaig ésser un dels elements que més contribuïren a la victòria dels meus. Uruguai s'ha portat bé amb mi. Tinc de llavors a l'Ajuntament de Montevideo una plaça important. La majoria dels jugadors de l'equip nacional treballen a l'Ajuntament.»

A Barcelona, tant que déiem, només som unes criatures.

Massa cobejosos

La Humanitat, parlant de la bandera tricolor, l'anomena bandera nacional de Catalunya. No sabem pas com s'ho pendrà el govern de Madrid, que li vulguem usurpar la bandera: ens consta que el govern de la República està disposat a donar-nos moltes coses; però tant com la bandera, no ho sabríem assegurar.

De manera que més val que La Humanitat, per ara, es moderi una mica.

La bona fe d'un jurat

Algú ha insinuat que el jurat de les modistes havia fet farugo. Malauradament pel jurat, no falten indicis. Heus-els ací: feia uns dies a l'Ayamami li havien presentat l'angelical modisteta, després reina; Pepeta Cubells treballa a una casa de modes, l'amo de la qual és cosí de Domènec de Bellmunt; Ayamami fou l'encarregat de fer-li interviu per ràdio i diaris.

Malgrat això, podem assegurar que totes aquestes coses no han tingut res a veure amb l'elecció. La reina guanyà per la mínima diferència. El que veié les deliberacions del jurat, en extrem violentes, pot afirmar-ho. El president no tenia campaneta, però, en canvi bevia cervesa, i Camps Margarit esgrimia l'ampolla amb gran encert picant amb ella ple de coratge sobre la taula. Hi havia uns aldarulls de mil dimonis, sovint s'aixecava una veu que deia: «Calieu, homes, que des de darrera la porta ho sentiran les noies.» No hi feia res, les discussions anaven augmentant de to. Josep Maria de Sagarra, sobretot, es mostrava irreductible defensant una candidata que els altres membres s'esforçaven en no elegir-la, perquè deien era espalluda.

Una classificació «sui generis»

Valentí Castanyes formava part del Jurat de la «Diada de la Modista».

Durant la desfilada d'aspirantes a Reina, els membres de l'esmentat jurat anaven prenent nota dels noms de les llucietes que tenien més possibilitats de guanyar.

En Castanyes, però, no es limitava a l'anotació de noms. A continuació, per tal de retenir millor l'impressió que cada modisteta li havia causat, hi posava alguna observació.

Per exemple: «ànsia, Manel», «bufa!», «quin lloro!», «ves, maca, ves», «ai, la mare!», «deixa'm encendre», etc., etc.

Després, a l'hora d'adjudicar els punts, va classificar-les segons l'observació que figurava al costat del nom.

Dissidències

Es cosa sabuda que el jurat que havia d'eleger la reina de les modistes d'enguany estava integrat per majoria d'Esquerra. No tan sols el jurat, ja que la llotja presidencial al Ball de Gala estava ocupada per mig partit.

Doncs bé. Malgrat aquesta majoria, els de l'Esquerra no estaven d'acord. Prova d'això és que en la puntuació s'establí una lluita aferrissada entre els regidors Ventalló i Casanelles. No hauríem sospitat mai que hi pogués haver una tal diferència d'apreciacions de la bellesa femenina. Era suficient que Casanelles donés el màxim de puntuació perquè Ventalló donés el mínim. Val a dir, però, que el desequilibri que això portava esdevenia nivellat quasi per les votacions del president, Camps Margarit, al qual li mancaven punts per donar a totes les que anaven desfilitant en les successives eliminacions.

D'advocat a «speaker»

Xavier Regàs que actuà de secretari del jurat, en absència de l'ànima de la Diada, Domènec de Bellmunt, s'encarregà tot sovint de cridar darrera el micròfon de l'altaveu: «Atenció!, atenció!...»

Algun diari, fixant-se en això, l'anomena el «speaker que anunciava los talleres».

No cal dir que Regàs n'està molt molest i en protesta en veu molt alta.

La ignorància d'un lladre

Es realment incompreensible el robatori de 200.000 pessetes de ràdium, perpetrat a una de les clíniques de la nostra ciutat. Tothom es pregunta quina idea guiava els lladres, ja que és impossible de revendre el producte del robatori, ultra el perill que representa dur ràdium al damunt.

Però ara sembla — segons un detectiu barceloní — que es tracta d'una simple confusió de noms: el lladre havia rebut ordres del seu cap de colla per a robar un aparell de ràdio.

LES DONES

— Ens doneu el vot, pero ens treieu els frares. Què voleu que en fem, ales hores, del vot?

— Voteu per la Lliga.

Indumentària obrera

Dimecres de la setmana anterior, al parador del Passeig de Gràcia. Hi ha diputats que esperen l'express del vespre per tal d'anar a Madrid a votar el President. Arriba l'esportiu i ciutadà Josep Sunyol i Garrija, col·lega llur. Porta un complet llampanant, un abric opulent, una corbata virolada. Salutacions, i tot allò que acostuma passar en aquests casos.

Una pregunta de Pere Rahola al nou arribat dona motiu a la següent conversa:

—Ja porteu frac?
—No. Hi aniré d'americana. Que us sembla que no està bé?
—Almenys un jaqué us estaria millor...
—Bé, això vós, que sou el conservador Rahola; però jo sóc l'esqueixat Sunyol!
—Ah!, té raó que vós sou el «proletari» Sunyol!

Els extrems afamats

Ha estat uns dies a Barcelona Juan de Landa, l'actor cinematogràfic que es revela en la versió espanyola d'El Presidi.

En un àpat que oferí als periodistes cinematogràfics, Landa explicava incidents i anècdotes de la filmació d'aquella versió espanyola, que calgué enllestir en molt poc temps.

Una de les escenes que costà més de reeixir — explicava Landa — fou la del plante. Com en tot acte d'aquesta mena, calia començar protestant del ranxo, negant-se a menjar-se'l i il·lencant-lo. Però quan el director donà l'ordre de fer-ho així, centenars d'extres que feien de presidaris es sublevaren no sublevant-se. En lloc de rebre el ranxo per terra, menjaven amb una avidesa desesperant. Fins que els extrems, reclutats com es recluten tots els extrems, van estar una mica més tips, no fou possible fer-los obeir.

La pitjor ofensa

Aquell tinent d'alcalde de Valls, de barba faraònica, del qual parlàvem l'altra setmana, té uns quants pèls de supericiós. És industrial i cada matí, quan obre les portes del seu establiment, cuida molt bé de mirar la mena de persones que li passen pel davant. Si la primera persona que veu és un capellà, es posa de mal humor i viu tot el dia en el convenciment que no ha de fer negoci.

Amb motiu del Congrés de Municipalitats, fa unes setmanes que va traslladar-se a Madrid. Però tornà a Valls, un cop celebrat el Congrés, portant en el seu bagatge moral un dels disgustos més grans de la seva vida. Senzillament, a Madrid es va veure molt esbrancat perquè, degut a la seva barba, el van pendre per abat d'alguna ordre religiosa disfressat.

Ball de fenòmens?

El dia de Santa Llúcia, a més a més d'ésser el dia dels ceguets, de les modistes i del Premi Crexells, ha estat enguany el de la Diada Rellogetera, segons uns prospectes que hem rebut.

Es molt natural que els rellotgers tinguin Santa Llúcia per patrona, ja que han d'exercir la vista (l'esmentat prospecte parla de «companyes de lupa»).

Per celebrar la diada, els rellotgers van organitzar un àpat seguit d'un ball, que segons el repetit prospecte, havia d'ésser molt divertit. Cal dir que el prospecte ho era, com per començar-s'hi a acostumar.

Només direm que acabava així, parlant del ball:

«Són molts els invitats que amb dos sexes hi assistiran.»

!!!???

Conseqüència d'escriptor

A Barcelona existeix potser una quarta part del cens de població que té almenys una obra teatral inèdita sobre la consciència. D'aquests comediògrafs, uns no són coneguts al món de les lletres, i altres sí. D'aquests n'hi ha que, no podent convenir els empresaris, envien les obres a tots els Jocs Florals que s'organitzen. I per a assegurar-se l'èxit passen per damunt de tota mena de condicions fixades en els cartells. En lloc d'enviar una plica ben closa, envien targeta oberta als secretaris del certamen, i cada vegada que el troben li recomanen l'obra amb gran interès.

Als darrers Jocs Florals de Valls, un d'aquests autors hagué d'ésser desenganyat, gràcies a la pressió constant que exercia sobre el secretari, abans d'hora. L'autor no es va donar i va indicar clarament que si la seva obra teatral no podia ésser premiada com a tal, li fos concedit el premi de literatura. Aquest, però, quedà inadjudicat.

Aquest mateix autor tan interessat a percebre l'import d'un premi floral, temps abans havia reclminat públicament un poeta avantguardista perquè havia intentat cobrar-li l'import del seu primer llibre de versos: total quatre pessetes.

RECEPTOR
Radio CLIMO
enxufable al corrent
sense antena

Preu: 400 pessetes
RAMON CLIMENT
Consell de Cent, núm. 266
Teléfono 28058

LA REPÚBLICA DE TREBALLADORS

Impressions d'un viatge a la U. R. S. S.

Amb aquesta explicació del seu primer contacte amb Rússia, el nostre amic J. Terrassa inicia el seu reportatge que el mes passat, des de la U. R. S. S. on es trobava, ens anuncià. Les seves impressions, per tant, són recents, interès que s'afegeix al de llur remarcable imparcialitat, i a la qualitat d'inèdites de les fotografies amb què ha volgut acompanyar-lo.

Aquest primer contacte que explica el re-

ex cathedra, es mena autènticament pels viarans de la seva evolució. La gent hi viu, així mateix, amb la tensió característica de les grans capitals: va de pressa sota la pressió de les distàncies i l'estretor del temps.

La part que diríem nova està construïda procurant imitar el vell Sant Petersburg, i té grans avingudes, bulevards rectilinis i jardins afrancesats. La part antiga, però, ha conservat tot el seu aire instintiu i s'es-

ritat del règim, ja comencen a ésser coquetes, i la il·luminació pública, realment molt bona, treu reflexos fosforescents a la neu, fina, que volvoreja inlassable.

Més enllà, la ciutat s'estén en una espessa xarxa de carrers inexpressius. Les cases presenten llurs façanes com a víctimes d'aquella incuria general, tan palesa a tot arreu on manca l'ull vigilant d'un propietari. Totes elles abriguen una població superior a llur capacitat. Moscú està enormement sobrehabitat i ja fan prou si a cada ciutadà li assignen el nombre de metres quadrats que li pertocuen. Si la casa reuneix un mínim de condicions d'habitabilitat, ja n'hi ha prou, i el municipi o les cooperatives propietàries, més que fer despeses en millors ornaments, s'apliquen a bastir a correccia i amb materials barats nous blocs d'edificis modernistes, on encabeixen la població sempre creixent.

Actí i allà, escampats per Moscú, hi ha una colla de petits parcs on la tensió general de la vida de gran ciutat és amorosida per la presència dels infants. Els petits bolxevistes són iguals a llurs companys de tot arreu. Juguen amb la neu, s'arrosseguen amb petits trineus i patinen amb esquis rudimentaris, sota la cura vigilant d'aquella cinquena part de les mares de Moscú que, en el dia corresponent, pot dedicar-s'hi.

Tot plegat fa una impressió exterior més aviat favorable, si es compara amb els barris obrers de qualsevol ciutat. A la meua manera de veure, aquest és l'únic terme de comparació que admet una ciutat de la U. R. S. S. Entestar-se a comparar-les amb la totalitat de qualsevol altra ciutat no em sembla gaire just. Es lliurar-se a una crítica fàcil, però probablement contraproduent. Prou que n'hi ha de coses a la U. R. S. S. que es poden criticar sense acudir a comparacions desproporcionades, i espero que tindrà ocasió de tornar sobre aquest tema. El que, per exemple, em sembla totalment negatiu i fins inhumà és la insuficiència dels transports públics urbans. Que hom dudi grans sumes a la propaganda i que al mateix temps els ciutadans hagin d'anar sempre d'un cantó a l'altre bàrbarament premats, quan no penjant com raïms a l'exterior de les plataformes, mentre el termòmetre marca 15 graus sota zero, és quelcom difícil de justificar.

LA PLAÇA ROJA

Es el pinyol de Moscú, el punt on Moscú és més capital. De fet una de les places

«Petits parcs amorosos per la presència dels infants»

portatge d'avui, és el de l'europeu que es troba amb un país del tot diferent dels altres que coneix. La novetat és tan sorprenent, que no pot menys que lliurar-s'hi de ple, deixant per als articles successius un major aprofundiment de les matèries tractades.

PRIMER CONTACTE

«Benvinguts siguin els treballadors de tot arreu!» Sota aquesta llegenda suportada per un arc de fusta que travessa el tren en la mateixa ratlla de la frontera, hom entra en la U. R. S. S.

L'estació de Nyegoriéla és agradable i sense gaires pretensions. En la sala on és feta la revisió de la duana — una sala gran, espaiosa, decorada amb un mapa imens de la U. R. S. S. i dues grans pintures murals, amb motius de treball agrícola i industrial —, les parets criden en tres o quatre idiomes: «Treballadors de tot arreu, uniu-vos!» El que em féu major impressió fou el mapa. Tota la Unió, una sisena part de la terra és una taca roja grandiosa que sembla que estigui penjada en el mur com la pell d'un monstre o un trofeu heroic. Europa, tot Europa, allò que sabem tan divers i tan complex, amb tants pobles i tanta història, està penjat a l'angle NO. de tal manera que, a cada moment, sembla que hagi de reliscar i caure fora. Més comodament instal·lats hi ha la Pèrsia, l'Afganistan, la Xina; pobles per a nosaltres exòtics que a la Unió són, naturalment, considerats com a veïns.

En la cantina un gran rètol roig proclama: «Abaix la mentida dels capitalistes i dels socialfeixistes sobre el dumping i el treball forçat de la Unió Soviètica!» Aquest rètol és el primer d'una sèrie sense fi que us acompanya i no us deixa mentre esteu a la Unió. N'hi ha de grans, de petits, amb sentències de Lenin, de Marx, de Stalin, amb imprecacions comunistes que semblen jactatòries, amb protestes contra el capitalisme, amb «xifres control» i al·lusions estadístiques. La tela és roja, com la bandera de la unió, i les lletres blanques, com la falç i el martell simbòlics. Si a Nyegoriéla són en rus, a Xarkov són en ucraïnà, i al sud en armeni, georgià, àrab, turc, hebreu, i tres o quatre llengües més. Són els portaveus més autoritzats d'una propaganda formidable, com potser la història no n'ha coneguda d'altra. No us permeten oblidar ni un sol moment que a la Unió hi ha una sola voluntat implacable que mana i us vigila i us sotja. Us donen, en poques paraules, les solucions oficials a tota mena de problemes.

El públic és el corrent en una estació de frontera. Els soldats de la Unió trafiquen una mica pertot arreu, la passa feixuga sota el capot llarg fins els peus, i la testa coberta amb un passa-muntanyes de llana acabat en una punta mig de murgó, mig de casc de parada. Els duaners ho registren tot, amb calma i severa minuciositat. Hi ha una colla d'estrangers, amb una feble majoria d'americans, que volen entrar a la Unió. Alguns són simplement turistes, altres tècnics. Hi ha una petita colla de gent humil, treballadors (els benvinguts!) que van a cercar treball en aquest país, on diuen que n'hi ha per a tothom.

El tren que us espera torna a tenir les proporcions que, a Espanya, ens són familiars. Els vagons són grans, patriarcal. Hi ha dues classes: dura i tova, i ambdues permeten el viatge d'ajure's quan vol dormir. La classe tova està constituïda per vagons-llits d'avantguerra amb departaments per a dos i per a quatre persones. La classe dura està constituïda per vells vagons de tercera, en els quals una disposició especial de diverses comportes de fusta permet formar tres pisos de jaços. Hi ha dos vagons que porten el rètol següent: «Nyegoriéla-Moscú-Omsc-Novosibirsk-Arcutsc-Vladivostoc...»

Moscú

Moscú és ben bé la capital de la Unió. Malgrat les amples autonomies locals que han estat reconegudes, Moscú queda la capital, amb l'enorme maquinària administrativa central i una gran quantitat d'oficines dels trusts industrials i comercials. A més a més, Moscú és una mena de Meca del comunisme. Allí es forja la doctrina i allí,

tén en carrers amablement sinuosos, d'amplada irregular, que augmenten concèntricament la gran corba que fa el riu als peus del Kremlin. La trama sorgeix quan aquestes rondes són creuades pels carrers que prolonguen els ponts del riu i s'estenen en forma radial.

El trànsit rodat és relativament escàs i està constituït principalment pels combois de tramvies, de tres i quatre vagons, que van sempre més plens que si portessin a un camp de futbol un dia d'un gran partit. Camions, un nombre reduït d'automòbils, generalment assignats a alguna de les grans

«La insuficiència dels transports públics urbans»

empreses estatals, i diversos cotxes sempre descoberts, de punt, amb cotxers pintorescos.

Molta gent a peu. Un formigueig incessant, monòton, adalerat. Cada dia hi ha una cinquena part de la població que fa festa (és un fet conegut que allí el diumenge està absolutament suprimit) i l'aprofiten per fer compres i tota mena de comandes. Caminen amb aquesta mena de fatalitat esclava, de què tant s'ha parlat, amb la idea fixa d'arribar on van, sense distreure's ni torbar-se.

Res d'aquell nerviosisme o d'aquella vivacitat dels nostres públics. Homes i dones, barrejats, indiferenciats, parlant a penes. Van vestits de colors foscos, amb gran varietat, amb un cert confort (fóra difícil de provar que algú pateix fred), però gairebé sense cap índex de diferenciació social. Són treballadors que van per les seves. Fa tristesa? Jo crec que no. Aquella gent d'ulls clars i faccions una mica esborrades somriuen amb facilitat. Observant-los bé semblen ben nodrits, i si no tenen luxe, deu mil petits indicis revelen que tampoc renuncien a tenir-lo, que esperen que l'assoliran. Esperança i tensió, més que tristesa, hi ha en el fons de llur comportament.

El barri dels negocis i el dels ministeris que en tota capital estan separats, aquí estan simbòlicament confosos. Els grans trusts, els grans bancs i llurs oficines i filials no són més que ramificacions més o menys directes de l'activitat burocràtica dels Comissariats del poble, i, per tant, com més arrelats hi estan, millor. A Moscú, diríem, hi sorgeix un nou tipus de ciutat. La línia, la Miasniscia, el Kusnyetzi Most, la plaça Lubianscaia dominada pel puixant edifici de la OGPU, la Pusxetxa ulitsa (carrer, en rus, és del gènere femení) i alguns carrers més, situats al N. del Kremlin, no contenen més que oficines, escriptoris, papers, xifres, registradors, telèfons... És un rusc formidable des d'on es governa i es regeix la vida i l'economia d'un poble de 160 milions d'habitants. Cap al tard, a l'hora de sortida del treball, quan tots els automòbils oficials es concentren per aquells voltants i els tramvies i automòbils hi intensifiquen el servei, sempre insuficient, el barri presenta un cop de vista excel·lent de gran ciutat, animada i bulliciosa. Hom veu mecanògrafs que, a despit de l'auste-

més boniques del món. Jo, a Europa, només la voldria comparar (contraposar!) a la plaça de la Concòrdia. Si Rússia encara és Europa, aquestes places són els antípodes de la nostra civilització.

Es gran, grandiosa. Té potser més de 800 metres de llargada, tota ella resseguida pel fiest de les muralles del Kremlin, que en un angle són interrompudes per la meravellosa torre del rellotge. Destacant sobre la paret roja coronada pels marlets mig partits en el graciós estil medieval italià, l'auster sepulcre de Lenin, de marbre roig i negre, es dreça amb les línies més severes de la nova arquitectura. La seva simplicitat no desdii gens de la tònica general de la plaça. A cada cantó del mausoleu i al peu de les muralles s'estenen unes simples escales de pedra.

Davant per davant del Kremlin hi ha uns grans magatzems comercials. En els dos cantons restants de l'immens rectangle, el Museu Històric Nacional, casalt vermell en estil pseudo-rus, s'enfronta a la bellíssima catedral de Sant Basili.

En la gran esplanada s'hi han desenrotllat cruels batalles amb els tàrtars i execucions en massa dels revolucionaris. Per aquí han passat les pomposes comitives del tsar i les cavalcades commemoratives dels patriarques, el diumenge de Rams. Hi ha hagut fires, exposicions i mercats que eren els més famosos de tot Rússia. La revolució del 17 hi ha tingut sagnants episodis i avui dia és el lloc de les formidables manifestacions del 1.º de maig i del 7 de novembre.

Quan fa efecte la plaça Roja és al vespre, quan els potents reflectors la inunden tota d'un deusall de llum que la neu fa més difusa, i per sobre els edificis oficials del Kremlin, submergits, rera les muralles roges, en una misteriosa penombra, oneja la bandera roja tan hàbilment il·luminada que sembla una flama. Aleshores, la catedral de Sant Basili, record perenne d'altres temps, símbol d'unes altres idees, es recull tota i s'aclofa, i el seu isolament, en front del mausoleu de Lenin arrecerat per les muralles, és un gest suprem d'orgullosa inhibició. I les seves torres fetes febles, coronades de creus que tenen quelcom de màstil, s'endinsen cel amunt, irreductibles.

J. TERRASSA

LAPERITIV

Els catòlics. -- He llegit a La Veu de Catalunya un manifest dedicat als catòlics del país. Primer de tot tinc de confessar que la La Veu, o més ben dit, la literatura política que surt a La Veu, em fa l'efecte d'una entrada còmica a la pista d'un circ, però completament desgraciada. Jo no sé ben bé què volen aquests senyors, amb tants escarafalls i tans bramuls, amb tant estirar-se els pèls de la barba i tant estirar-se les vestidures entre els marraus més autèntics i més dignes del Jeremies més fals i més tronat que va menjant caramels i tirant pa a les oques dins d'una Messopotàmia infel·li. Els senyors de La Veu davant de la naixent República semblen la guineu que no les pot haver, o aquells vells famosos que volien corrompre la casta Susanna i quan la casta Susanna els va fer pam i pipa i se'n va anar darrera d'un noi ben pentinat que ballava el tango, els tres vells es dedicaven a anar per les taules dels cafès afimant a peu i a cavall que la casta Susanna era un rave.

O potser els senyors de La Veu no són res de tot això i senten una mena de repúblicofòbia de les més peculiars i de les més pintoresques, i es pensen que amb el règim que fruiem els sortirà un rovelló al nas, i no hi haurà manera que puguin dormir tranquils sense resar tres parenostres a una oleografia que representa la difunta ex-reina donya Cristina tenint als braços a don Alfons vestit de bolquers i amb un babero tot guarnit de puntes brodades expressament per la senyora d'En Rius i Tautet.

Nosaltres ens pensàvem que els senyors de La Veu eren unes persones si fa no fa com nosaltres que ens resignem a les contingències del temps i procurem modificar la forma dels pantalons i la forma de les idees segons el joc que es dona i segons les tombarelles de la moda, però resulta tot el contrari: resulta que aquests grans periodistes i aquests grans polítics, encara que mengin i es belluguin com tothom, viuen dintre aquelles vitrines en les quals s'acostumen a guardar escenes històriques fetes amb figures de cera i que serveixen perquè les dides a la tarda dels diumenges es facin una certa cultura. I el més curiós és que el meu gran amic Josep Pla, que viu al cafè i comprén tota la gràcia dels ulls d'un gos i dels ulls d'una xicoteta, no sé què rediàble se li ha perdut en les pàgines tenebroses de La Veu i es dedica a tocar el sac dels gemecs més derrotista i més ple de pèls de conill de la casa.

I ara anem pel manifest dels catòlics i deixem estar als senyors de La Veu, que per altra banda em són molt simpàtics i no tinc cap intenció de molestar-los.

Els catòlics han fet un manifest brillant i patètic. No em pugui estar de la temptació de transcriure'n uns ratlles; aquí les ténim: «Les dones que, sublimades per la maternitat, han sentit emocionades les palpitations primeres d'una nova vida, ànima de llur ànima i sang de llur sang, han vist amb horror com una mà sectària es posa sobre aquests infants que són tota llur tendresa, tota la il·lusió, tota la santa amor de mare, per treure'n el nom de Déu, i allunyar-los d'aquelles lleis fonamentals, avui oficialment derogades, que servien sempre per a recordar i assenyalar a llurs pares el camí del deure.»

Aquesta pessima i grotesca literatura em fa l'efecte que deu ésser robada d'alguna comèdia d'En Teodoro Baró o d'alguns Pastorets escrits per un vicari carregat de romanços. A més a més de no saber què redimoni deuen voler dir aquestes paraules de la mà sectària i de les palpitations primeres, en el manifest dels catòlics sembla que materialment s'ensorri el món, i que allò de les panteres que es menjaven els cristians és pa sucac amb oli si es compara amb les brutalitats que la demagogia es proposa fer contra els padres i contra les criatures abans de néixer i després de nades.

I això, senyors meus, és una cosa que a més a més de fer riure, fa un cert fàstic. Què volen aquests senyors? És que positivament parlen de bona fe, o és que es pensen que la gent beu a galet? Ja s'han adonat els senyors catòlics firmants del manifest que si d'ençà que hi ha República es van cremar unes quantes esglésies i convents, aquests mateixos establiments varen ésser cremats sota la monarquia més catòlica del món, i que les causes de la crema recent són en gran part la ficada de peus a la galleda de l'arquebisbe de Toledo i altres atzagaiades de notabilíssims reverends? No s'han adonat que en aquest país no passa res i que aquí a Barcelona no s'ha privat ningú d'anar a missa ni de fer el que li doni la gana, que ningú ha deixat de respectar la religió, i que els únics que fan positivament el ximple són aquests manifestants que van per la Rambla cridant «Mori la República», «Viva Cristó Rey»? No s'han adonat que aquests senyors que un desgraciat que va assistir a uns funerals provocatius, i que sens dubte duia al cos totes aquestes idees patètiques del manifest, fou el que va assassinar de la manera més vil un ciutadà honrat i decentíssim? Què volen aquests senyors catòlics? No ho saben que a Barcelona tenim el governador més catòlic i més honorable que ha existit mai, una persona digna de debò, i no aquella colla d'imbecils que ens enviaven els ministres de la monarquia, i que anaven a la processó de Corpus amb un tortell penjat al coll, cosa que no els privava de cobrar del joc i de la prostitució i de posar en pràctica la llei de fugues?

Què els passa als senyors catòlics? Aquest manifest és, en síntesi, una vergonyant manifestació del monarquisme més tronat i més cascarràbies, i de l'anticatalanisme més disfressat. Jo no comprenc com el meu amic Ferran Valls i Taberner, que és una persona intel·ligent i com cal, no s'ha donat vergonya de posar la seva signatura, sota d'un document tan neu i tan grotesc.

JOSEP MARIA DE SAGARRA

NOVETATS
EN CAMISES

Jaume I, 11
Tel. 11655

A L' OCCIDENT

Esperant Hitler?

L'ambient polític està tan carregat a Alemanya que hom es demana si, realment, l'envestida de Hitler es continuarà esperant el fracàs, que els nacionalsocialistes donen per descomptat, de la pròxima Conferència del Desarmament. Tot traspua, a Berlín, una expectativa angoixosa, un sordid desig que passi quelcom, per gros que sigui, que trenqui la monotonia de l'agreuament implacable del malestar present. La crisi es nota a tot arreu: en les oficines, en el carrer, al teatre. El Kurfürstendamm, que fa tres o quatre anys estava cada vespre ple d'una joiosa multitud infatigable, àvida dels plaers i dels divertiments, que a penes podien procurar-li els nombrosos locals que s'hi succeïen amb llurs reclams bigarrats i cridaners, sembla avui dia un desert. Els *commissionaires* es floreixen a l'entrada dels cabarets, i els pocs noctàmbuls que hi transiten són assaltats per tots els procediments de la mendicitat. Unicament el dissabte l'animació es revifa i al voltant de l'església commemorativa, la Gedächtniskirche, el públic s'acumula per entrar en els espectacles. Però no ho fa pas amb l'estat d'ànim d'abans, que es volia divertir per tornar al treball (un treball realment productiu) amb més ardor. Avui dia el berlinès cerca en l'espectacle d'oblit dels mals somnis quotidians, la pausa que suspèn per uns instants la tensió en què viu.

El cas de Hitler, el seu èxit, només és possible o bé entre gentes que estan properes a la desesperació, o bé entre gentes absolutament mancades de seny polític. És evident que alguns alemanys consideren el nacionalsocialisme com un mal necessari, com una última prova per a escapar-se dels fracassos ja massa freqüents que, entre ells, estan sofrint les pràctiques democràtiques. De Hitler només en volen el govern fort, l'actuació decidida i sense vacil·lacions, la direcció unificada dels afers, la coordinació dictatorial dels diversos interessos econòmics. Troben que el desgavell interior de llur país és degut, tant o més que a les circumstàncies exteriors, a la lluita aferrissada i antipatriòtica d'una colla d'interessos privats que s'escuden en les llibertats que els reconeix una democràcia bonatxassa.

Un altre sector de l'opinió, en canvi, és partidari, a Alemanya, de la dictadura hitleriana, purament a causa de llur miopia política. Són aquella gent que es deixa seduir per les prodigalitats verbals i les promeses paradisiàques. Si Hitler, pròpiament, es presenta sense programa i sense una actuació anterior que l'acrediti, a ells els és igual o gairebé els sembla un motiu d'alegria i una garantia de revolució autèntica. En tenen prou amb quatre afirmacions: contundents d'odi a França i als jueus; amb la promesa, certament molt vaga, que es farà política masele i racialment germànica; i amb el rumor, hàbilment escampat, però mai concretament confirmat, que tornaran a tenir Emperador.

Davant d'aquest estat de coses el recent decret-lllei de Brüning representa probable-

ment una transacció amb el que preconcit-zen els que segueixen o seguirien Hitler, per desesperació. Reconeix que al Reich li cal un govern fort i una intervenció quirúrgica sense gaires contemplacions. Sense gaires contemplacions, ben entès, però no sense cap contemplació. Brüning, que malgrat tot és de la fusta dels polítics fins i conseqüents, acompanya de tota mena d'ex-

Hitler revistant els seus (Brunswick, octubre darrer)

plicacions allò que Hitler hauria fet amb un gest arbitràriament imperiós. Tracta de justificar-ho amb raonaments que escampen la premsa i el micròfon. I el títol mateix del decret-lllei: *Notverordnungs*, ordenació en cas de necessitat, ja és com una disculpa.

Gairebé al mateix temps que publicava el decret-lllei, Brüning ha amenaçat Hitler amb l'expulsió d'Alemanya si continua practicant la seva agitació política. Tot plegat — crisi econòmica, conflictes socials, odis polítics, decret-lllei, amenaça d'expulsió del cap d'un dels sectors més poderosos de l'opinió — contribueix de tal manera a aguditzar les circumstàncies, que les probabilitats d'èxit de qui usi descaradament la violència, esdevenen cada cop més nombroses. Què farà Hitler?, es demanen les gentes; i de la resposta en veuen dependre, alguns, l'amenaça imminent d'una guerra que encara no veuen prou clar si seria interior (contra comunistes i jueus) o exterior (contra Polònia i França). També podria ésser, com ha passat a Itàlia, que la sang no arribés al riu. Però l'angoixa existeix i té una bona part en la culpa del malestar.

L'Alemanya actual, trobarà a temps l'home que representi una amistat sincera amb França, base potser única de la seva reconstrucció interior i de la pau europea?

Mirant a fora

L'aufo de l'Estat

El príncep Nicolau de Romania, germà petit del rei Carol, s'ha casat morganàticament amb una noia que es diu Lucia Dolete Dimitrescu. Aquesta feta li ha valgut ésser rellevat dels càrrecs oficials que ocupava.

El príncep Nicolau sempre s'ha preocupat ben poc dels afers del país, al contrari del seu germà, que, baliga-balaga i tot, no ha deixat mai de manobrar.

L'únic que ha sol·licitat l'atenció de Nicolau ha estat l'automobilisme.

Quan el carro de l'Estat fa cent deu quilòmetres per hora—deia un polític romanès referint-se a les calaverades de Nicolau—, com volem que hi hagi temps de reflexionar?

Banca romanesa

Fins fa pocs anys, la Banca Marmorosch, Blank i Cia. era la més sòlida de Romania. Després de la mort de Blank, un dels fundadors, aquest establiment es ficà en tot d'afers industrials i comercials de valors molt diferents, i succeí el que havia de succeir: que al primer pànic la Banca es veuria incapaç de reemborsar els seus clients.

El Govern romanès, obligat a intervenir, recomanà a la Banca que tanqués les finestretes, tot proment-li públicament que la sostindria.

El Banc Nacional Romanès fou invitat a intervenir, i el seu director, Manolescu, ex-ministre del Comerç i de la Indústria, exigí que li fossin lliurats els documents més secrets, condició amb la qual ajudaria la Marmorosch a sortir del mal pas.

El director del Banc Nacional Romanès féu fotografiar els documents, component-se així un «dossier» polític importantíssim... i deixà caure la Banca.

De moment, Manolescu ha estat invitat a dimitir i substituït per un dels seus predecessors; però segueix en possessió d'un magnífic utilatge del qual pot fer l'ús que li convindrà.

Brüning i Hitler

Brüning s'ha decidit a sortir de la seva apatia i a pronunciar paraules amenaçadores contra Hitler i els seus acòlits.

Però es pot remarcar que ha deixat desenvolupar tranquil·lament l'ofensiva hitleriana durant els dies que han precedit la reunió del comitè consultiu previst pel pla Young.

De manera que els francesos presten a Brüning l'astúcia d'haver volgut fer veure a tot el món, i especialment a França, el que succeïria si no fossin atorgades a Alemanya les concessions que reclama: s'afavoriria el moviment nacionalsocialista.

Hitler ha pogut trametre un ambaixador a Anglaterra i anunciar ben alt el que faria tan bon punt s'hagués apoderat del poder.

Brüning ha fet el desentès, i fins que aquesta propaganda ha fet el seu efecte, no s'ha decidit a pronunciar el seu enèrgic discurs radiofònic i pendre altres mides.

Hom no pot estar-se de recordar que a França va passar alguna cosa semblant, i ara ha estat duta als escenaris dels teatres. Hi havia un home que anunciava la seva pròxima arribada al poder i publicava el programa que aplicaria després d'haver expulsat els governants. Aquest home era el general Boulanger.

Però el ministeri Tirard-Constans emeté contra ell una ordre de detenció i obrí un procés per atemptat contra la seguretat de l'Estat. Boulanger fugí a l'estranger i el boulangisme morí.

Però a Alemanya no sembla pas que hi hagi ningú disposat a fer una cosa semblant amb Hitler.

Les idees en marxa

Dos cents setanta anys enverà, Molière feia dir a un personatge de *L'Ecole des Femmes*:

—No està gens bé, i per moltes causes, que una dona estudiï i sàpiga tantes coses.

Fa pocs dies, el mariscal Lyautey, deia, en el seu discurs de clausura de l'Exposició Colonial:

—Encara no ha entrat del tot en els nostres costums—i ens n'hem de felicitar—que les dones parlin en públic.

A aquest pas—es pregunten les feministes—, quan els senadors ens atorgaran el dret a votar?—i les comparacions amb la Constitució espanyola ragen soles.

L'Amèrica seca

Destrucció, pels agents de la prohibició, d'una caixa de whisky de contraban.

(Gringoire, París)

A L' ORIENT

La Gran Muralla de Xina

Les vicissituds del conflicte de Manxúria han posat d'actualitat, per la repetició de fets que és la Història, la Gran Muralla de Xina.

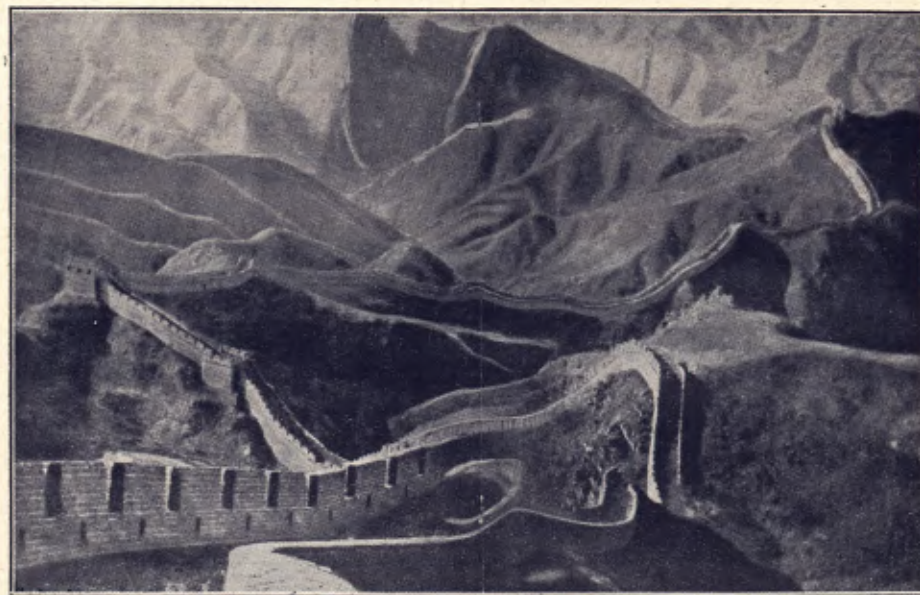
Avui, encara, després de vint-i-tres segles, l'obra de Txi Huang Ti potser tindrà una aplicació semblant a aquella a la qual va destinar-la el constructor.

Els japonesos han hagut de baixar el cap,

les gorges de les valls i les planures sorralenques.

La Gran Muralla no és una línia recta, sinó que sovint es bifurca i àdhuc forma quadril·laterals i sistemes de defensa que tal vegada fan doble la llargada que tindria si fos una paret de direcció única.

Comença tocant al mar de Gelbes, o golf de Txili, que és una prolongació mediter-

Un tros de la Gran Muralla de Xina

almenys momentàniament, davant del clam universal contra les guerres, que és un ressò viu dels dolors endurats ja fa tretze anys i davant de les decisions de la Lliga de les Nacions, que té bons arguments en els perills d'una guerra, sempre de difícil localització.

Així, ha estat detinguda la cavalcada que, des de Mukden, baixava Manxúria avall, amb objectius no gaire explícits. Sembla, però, que el somni japonès tenia proporcions molt vastes, perquè aspirava a operar una conjunció del seu exèrcit de Manxúria amb els destacaments—reforçats tot el possible—de la concessió japonesa de Tien-Tsin.

Si mai es realitza aquest somni, els japonesos tindran un bon camp d'expansió per a llur superabundància de naixements i totes les terres limítrofes al mar de Gelbes esdevindran colònies japoneses, constituint etapes de l'expansió de l'Imperi del Sol Ixent, com ho han estat Corea i Manxúria.

No podent plantar cara a l'opinió pacifista mundial i a la Lliga de les Nacions, l'exèrcit japonès, de vegades per pròpia veu i sense dissimular, de vegades per òrgan del Govern de Mukden, que és criatura seva, crida contra els bandolers que operen a les regions desitjades i demana poder atacar-los per a netejar tot el país de guerrers que no estiguin a les seves ordres.

Durant les negociacions, s'han anat precisant les exigències japoneses, les quals sembla que consisteixen que el general Ma Txiang Txiu desaparegui de Txiu Txiu amb el seu exèrcit i organismes governamentals, que sigui establerta una zona neutral fins a la Gran Muralla i que l'exèrcit xinès es retirí al sud de l'esmentat mur.

Si la zona neutral entre els exèrcits de Xina i del Japó arribés a la Gran Muralla, aquesta obra formidable tornaria a servir de cortina de les tropes xineses, les quals es trobarien exactament igual que durant les invasions dels mongols, encara que la Gran Muralla ja no els serviria quan els japonesos es decidissin a avançar cap a les terres fecundes i els rius navegables que constitueixen el rovell de l'ou de la Xina.

A principis del segle III abans de Jesucrist, l'Imperi xinès havia degenerat de tal manera que era una víctima de les tribus invasores que s'havien aprofitat de la feblesa del Govern central de Xina per a fer incursions i àdhuc per a establir-se en terres de bons conreus.

Llavors es combinaren dos Estats feudataris, els T'sin i els Txiu, i foragitaren els invasors. Vingueren, naturalment, les guerres civils entre els vencedors, i s'imposaren els Txiu.

Un d'ells, Txeng, pujà al tron l'any 246 abans de Jesucrist i prengué el nom de Txi Huang Ti—el Primer Senyor August—per a donar a entendre que amb ell començaven les dinasties xineses i que es desentienava de tots els seus antecessors. Així mateix decretà que els seus successors es dirien Segon, Tercer, etc., fins a la deu mil·lèsima generació.

Huang Ti era el tipus del dictador: pagat de si mateix, opressor dels súbdits, envejós dels savis i furtius dels treballs fora de mida.

Veient que per als xinesos la saviesa era una religió i que els homes de ciència eren estimats, volgué ferir a tothom i manà que fossin cremats els llibres i plaquetes de bambú escrites, àdhuc els que contenien les obres de Confuci, no perdonant sinó els que tractaven de nigromància, agricultura i medicina.

En canvi, construí a la capital un palau amb un saló capaç de contenir 10.000 persones assegudes, amb grans jardins en els quals eren escampats els palaus de les mullers imperials, de forma que semblessin el mapa del cel estellat.

Per lla l'any 214 ordenà la construcció de la Gran Muralla a fi d'impedir les incursions dels tàrtars i dels huns.

Huang Ti no és un emperador popular a Xina, com sembla que hauria d'ésser qui la dotà d'una obra cèlebre a tot el món. Al contrari, és designat sovint amb expressió que recorda la crema dels llibres. A més, la construcció de la Gran Muralla fou causa d'injustícies i despeses extraordinàries. Els savis i els jutges que es manifestaven contra la tirania de l'emperador, eren barrejats entre els obrers de la Gran Muralla a fi que el treball excessiu els ocasionés la mort.

Sembla que, anterior a la Muralla, hi havia a diferents llocs estratègics castells per a les guarnicions que defensaven els passos i congostos i que Huang Ti manà que les fortaleses fossin unides per la Muralla, seguint les crestes de les muntanyes,

rània de la Mar Grogia, esmorrada en un promontori proper a la ciutat de Tzan Hai Kwan; tira en una sola direcció cap a ponent, fins a l'indret de Pequín. Allí, prop de les tombes dels emperadors de la dinastia Ming, la Muralla es bifurca. Un braç es dirigeix cap al Nord, fins a trobar la ciutat de Tusinkau, i després segueix cap a ponent, cobrint el pas de Nankau amb un sistema de torres i defenses que barren el camí obligat per anar cap a Pequín des de Mongòlia i Sibèria. Gengis Kan llançà els seus exèrcits contra aquestes fortificacions, però hagué d'entornar-se'n, buscant pel cantó de la dreta un punt més feble que forçà, estenent per la Xina les seves multituds famolenques i despietades.

L'altre braç descendeix per l'oest de Pequín cap a l'Isiling i després de Pequín bossa, deixa caure una cortina de centenars de quilòmetres que marxa perpendicularment, cap a migdia.

Més enllà de Ningwufu, es troba amb el braç superior i la Muralla segueix unificada fent unes grans giragonses.

Després de Txungwei es complica en una sèrie de llaços colossals per a guarnir bé la depressió meridional del Desert de Gobi.

Més enllà segueix cap a Sukau i es va perdent cap a l'est del desert sudit, prop de les muntanyes del Tibet.

Si dividíssim la Gran Muralla en tres trossos, correspondria al primer la part de més importància, perquè abriga diverses grans ciutats, entre elles Pequín. També és la millor conservada, puix en llenques de molts quilòmetres no ha sofert destruccions ni desgast.

Aquest tros és el que els japonesos volen que serveixi de límit inferior a la zona neutralitzada de Txiu Txiu, allunyant els exèrcits xinesos de les comarques de Manxúria que allí es van apropant.

El tercer tros és el menys important per tots conceptes. La construcció era més baixa i estreta, fins a restar reduïda a torrons isolats. Avui, per aquest cantó, les ruïnes es redueixen a munts de pedres i en algun lloc només resten els fonaments dels torrons.

De punta a punta, des del Mar de Gelbes fins al desert de Gobi, la Gran Muralla té uns 3.000 quilòmetres de llargada. L'alçada varia entre sis i deu metres, i l'amplada té uns nou metres a la base i sis a la plataforma per la qual poden circular dos carros.

La paret del cantó de dintre és rematada amb un empit i la de fora amb marlets. El vall era replenat amb pedres i terra amagades. També hi eren enterrats els moltíssims obrers i forçats que moriren durant la construcció, ço que ha fet qualificar la Muralla de *cementiri*, el més llarg del món.

Huang Ti no veié acabat el mur, la construcció del qual finí l'emperador Liu Pang, el fundador de la dinastia Han.

Segles després els emperadors de la dinastia Ming (1368-1644) adobaren el mur, i en alguns llocs el referen emprant el maó.

Escampats al llarg mur, hi foren afegits 25.000 torrons d'alçada diversa per allotjar tropes i reforçar els punts importants, i 15.000 llocs de guaita. Avui encara resten 20.000 dels primers i 10.000 dels segons.

Les portes eren molt escasses i damunt d'elles el torró era més sòlid i més gran, quan no era doble, formant un pati de defensa.

Tot aquest gran sistema de fortificació serví fins al segle XIII, en què Gengis Kan va poder forçar-lo. Després, l'any 1644, els manxús també el passaren. Més tard, la perfecció dels armaments moderns, si no el fa inútil, li lleva tota la primitiva eficàcia.

Avui, per una ironia de la sort, cas que els japonesos aconseguissin fer replegar els xinesos al sud de la Muralla, aquesta tindria un ús invers a la destinació, car, tard o d'hora, els japonesos la utilitzarien per a vigilar i tenir a ratlla els xinesos, els quals amb llur armament inferior no podrien forçar-la.

Llavors es compliria el vell adagi xinès: «No tingueu por del tigre del Sud, però temeu el gall del Nord.»

MIGUEL CAPDEVILA

Creacions que són el complement de l'elegància masculina.

JOIER

J. ROCA

RAMBLA DEL CENTRE, 33 - PASSATGE DE BACARDÍ, 2

FEU FER ELS VOSTRES GRAVATS EN LA

Unió de Fotogravadors

Casanova, 160-162 : Telèfon 77406

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Jaume I, 11 Telèf. 11655

EL CINEMA

AQUESTA SETMANA

LES ESTRENES

Trader Horn és un film que participa de l'emoció de les gran caceres, de la novella d'aventures, de l'exotisme i del pur documental. Una propaganda fabulosa ha presentat el film com una atracció sensacional i els plens a vessar que el Tivoli registra cada dia demostren clarament que el film no defrauda el públic.

El film, com a pur documental, té l'avantatge damunt d'altres cintes similars que havíem vist anteriorment, rodades tam-

pretensions, cenyint l'assumpte, han pogut fer-se una exposició més satisfactòria. *Trader Horn*, en canvi, produeix a estones una innegable sensació de dispersió i de desordre.

Ens han dit que els millors rotllos que Van Dyke rodà, foren avariats deplorablement pel clima de la regió. Aneu a saber el que hi ha de veritat en aquesta versió. Ara, bé caldrà dir alguna cosa del diàleg. És probable que siguin molts els que es

Harry Carey, Duncan Renaldo, Edwina Booth i Mutia en «Trader Horn»

bé en el continent negre, de la gran qualitat de la fotografia. De totes maneres, l'espectacle, si bé reté l'ull, deixa indiferent l'esperit. Res ací d'aquella intensa poesia que Van Dyke és capaç d'infondre al paisatge a la manera mestriosa que tant admirem en *Ombres blanques* i també en *El pagà de Tahiti*.

No insistirem tampoc sobre el treball purament cinematogràfic que apar ací un xic restringit. Naturalment que cal fer-se càrrec que Van Dyke no podia disposar, en plena selva, del magnífic equipament tècnic que l'assistí a Tahiti quan rodà la seva valuosos evocació dels paradisos oceànics.

De totes maneres, bé caldrà coincidir que *Rango i Chang*, tot i no ésser films tan considerables, palesen en canvi més virtuts cinematogràfiques. La raó està en el fet que els autors d'aquests films, moderant llurs

preguntin perplexos com és possible que en un film que ha costat tantes despeses, que ens presenten com un film miracle, el diàleg, redactat el qual és una cosa infinitament més senzilla que no pas anar a l'Àfrica a caçar cocodrils, sigui tan descuidat en el film de què parlem.

Creiem que la clau de l'enigma està en una altra pregunta prèvia, ja que no podem comprendre que el que tan evidentment salta a la vista passi desapercebut als supervisors de la M. G. M., als quals tenim en el millor concepte. Heus ací la pregunta a fer a tots els que s'estranyen davant d'aquesta greu anomalia, que ja hem constatat en altres films: Es que creieu que aquesta mala qualitat literària del diàleg perjudica l'èxit econòmic del film? Quan veiem la immensa satisfacció que experimenta el gros públic davant les dites que volen ésser enginyoses de Horn, les expressions tan puerils del jove que l'acompanya, quan constatem l'èxit — sis setmanes de projecció — de *La dona X*, arribem a la conclusió que no sols aquella manca de qualitat no perjudica, sinó que quasi ens convençem que és aquesta manca un dels punts de l'èxit.

Val la pena de considerar aquesta qüestió, perquè ella aclareix l'estat i el destí del cinema capitalista. Si un film com *La dona X* dona molt més rendiment que *Al-leluia*, digueu-me francament si hem de sorprendre'ns de l'activitat dels Talberg, Fox, Lasky, etc.

I *Al-leluia* i *Ombres blanques* no són possible sense l'existència de grans empreses carregades de milions, milions aconseguits gràcies a les atraccions per l'estil de *Trader Horn*.

L'interès del film és tanmateix evident. El reconeixem pel sol fet de dedicar-li l'article aquest que cada setmana destinem a les estrenes, però ens ha semblat més indicatiu, davant l'enorme èxit del film que demostra l'eficàcia d'una propaganda intel·ligent, senyalar les restriccions que una crítica objectiva deu oposar al chor quasi unànime dels elogis.

J. PALAU

PANORAMA

Decadència de Greta Garbo

Simultàniament a la *Revue du cinéma*, per la ploma d'André Maugé i a *L'illustrazione italiana*, per la de Marco Ramperto, la figura de Greta Garbo ha estat objecte de llargs anàlisis. El tema, però, no és massa falaguer per a la famosa actriu. Els títols són ben expressius. El de l'escriptor francès és: *La fin de Garbo?* El de l'italià: *Il crepuscolo di Greta Garbo*.

Aquesta simultània expressió de pessimisme podria presentar d'altres exemples. D'ençà de la implantació del sonor, Greta Garbo ha anat en decadència; no pas ella, ben entès; sinó el gust popular que li atorgava el seu aplaudiment. No hi fa res que Greta fes, d'*Anna Christie*, per exemple, la millor creació de la seva vida artística. La gent s'apressà a trobar falles a tot arreu. Els films — més aviat mediocres, val a dir-ho — que ha interpretat recentment, li han donat peu per a venjar-se. Venjar-se de què? Molt senzill. Greta havia estat una bella fantasma; una dona etèria, alada, gairebé inexistente. La gent fruïa veient-la irreal, mítica, llunyana i difícil. En el fons l'èxit de Greta Garbo va consistir des del primer moment en el fet que de totes les actrius de cinema era la menys precisa de línia; la que tenia més qualitat d'ombra.

«En realitat, diu Marco Ramperto, no fou mai bella. Avui que la fascinació cedeix l'anàlisi reprèn els seus drets. Tenia els seus llargs i genolls curts; espatlla enfonsada i dents irregulars; i les pigues, per bé que irradiant pel *sunlight* s'endevenaven. Però d'ella vivia la fantasma; i era de claror de lluna; era tota llum de mirada i línia de boca: tot allò que bastava per formar el bes. Vivia tota així blanca, en els seus besos roents: flama en la neu; com un efecte de Fusijama o de Mongibello. Per això el seu film més admirat és aquell dels besos més roents. Vull dir: *El dimoni i la carn*».

Té raó l'escriptor italià. El que el públic no perdona, no perdonarà mai a Greta Garbo és l'haver deixat d'ésser ombra per a transformar-se en cosa tangible. Diuen que la veu de Greta Garbo decepciona. Bé. Admetem que la veu de Greta no és un prodigi; la seva tonalitat greu és potser una mica desplaent. Però afanyem-nos a admetre també que qualsevol altra tonalitat de veu hauria estat igualment decepcionant. L'ombra s'havia posat a parlar. L'encís quedava trencat per sempre més. Això és que el públic no perdonarà mai més a Greta Garbo.

Repartiment de premis

Als Estats Units existeix una «Motion Pictures Academy of Arts and Sciences» que ha fet la seva distribució de premis.

Marie Dressler, en *Min and Bill*, ha estat consagrada com la millor actriu, i Lionel Barrymore, en *Free soul*, ha estat designat el millor actor.

Norman Taurog, el realitzador de *Ship-py*, ha estat reconegut com el millor postor en escena. John Monk Saunders, que escriu *La patulla de l'alba*, és considerat com el millor autor, des del punt de vista artístic. Howard Estabrook ha rebut el premi dels autors, pel libretto de *Cimarrón*. Floyd Crosby, al qual són degudes les fotografies de *Tabú*, ha rebut el premi de millor operador de l'any.

Un film de Perojo

Demà la Fox presenta al Fèmina, en una sessió especial de gala, el primer film americà de Benito del Perojo, *Mamá*.

Palestra patrocina aquesta presentació, a la qual han promès assistir la protagonista, Catalina Bárcena, i Martínez Sierra, el qual ha col·laborat personalment amb el director Perojo en la tasca de transcriure a la pantalla la comèdia de la qual és autor.

L'autor de *La Bodega*, que havia treballat ja a Joinville, ens ofereix amb aquesta cinta el seu primer treball realitzat als estudis de Hollywood.

ELS PROBLEMES ACTUALS

La qüestió dels dobles

La història de la cultura està plena d'exemples d'una influència recíproca entre la tècnica científica i l'activitat artística. La història, o, més ben dit, l'aparició del cinema sonor, n'és un cas exemplar. La revolució estètica que ha determinat la inclusió del so en la pel·lícula — revolució castròfica segons uns, fructuosa segons altres — ha estat provocada per una sèrie de recerques científiques sobre el registre del

que prometen aprofitar molt a aquestes disciplines científiques. És el que diem quan al·ludim a un progrés científic impulsat per l'afany de solucionar una qüestió que és netament d'expressió artística.

El cinema, que amb la paraula ha conquistat una nova eloqüència, conquesta que ha pagat al preu de la seva universalitat perduda, tracta ara de retindre la paraula i retrobar aquella universalitat enginyant una sèrie de solucions entre les quals el *dubbing* no sembla pas la més desencertada.

Ja sabem que en temps del cinema mut, quan els personatges movien la boca, moltes vegades no parlaven de res del que es tractava en l'escena. Doncs bé, ara es tracta de cercar un sistema de moviments bucals als quals pugui adaptar-se una pluralitat de diàlegs en diferents llengües.

Ja preveiem que tot això sembli pueril i inciti a somriure. Un excés de trampa o d'artifici no va contra la sinceritat, que sembla l'ànima de tot moviment veritablement artístic?

Tanmateix no somriguem tan aviat. Tot art es basa, en el fons, en un artífici. És una limitació el que dona dret de vida a un art. És una dificultat a vèncer el que a voltes vigoritza la seva vitalitat.

Atacar assumptes psicològics sense la paraula, és una dificultat invencible, deien ahir alguns teoritzants que no es prenen la molèstia de visitar els cinemes. I mentrestant el cinema vivia de la superació d'aquesta limitació, i ara noves limitacions ceneixen el cinema i esperem amb paciència a veure què en sortirà.

Per avui només remanquem que la solució de doblar per una persona estrangera el diàleg original de l'actor, que ens feu somriure en *Desemparat*, que ens comença a interessar en *Vides truncades*, ens ha sorprès per la seva justesa en *Un ianqui a la cort del rei Artur*.

Vivim en un temps de progrés accelerat i l'esdevenidor ve a trobar-nos sempre revestit amb l'emoció de l'imprevist. És que els més optimistes haurien pogut preveure el que ha passat amb el sonor?, que a l'any 31 podríem veure films tan arrodonits com *Le Million* i *Els carrers de la ciutat*?

Veurem doncs quin serà l'esdevenidor dels dobles! No dogmatitzem per temor d'ésser confosos més endavant per resultats tangibles que amb un buf enderroquin les nostres deduccions teòriques. Un vot de confiança doncs pels dobles.

J. P.

Agència exclusiva per a la venda de

MIRADOR

Societat General Espanyola de Llibreria

Barbarà, 16 *** Telèfon 17218

EL CAMINO DE LA VIDA

Els intel·lectuals de Barcelona opinen sobre

EL AMOR QUE PROHIBIERON LOS DIOSES

Llegiu en un altre lloc d'aquest periòdic els seus judicis i admireu en

COLISEUM

aquest poema meravellós, obra pòstuma del precursor F. W. MURNAU

Es un film "PARAMOUNT"

La meva opinió de "TABÚ"

En el meu concepte, el film TABÚ és un dels més interessants que mai s'han portat a la pantalla, principalment pels indrets on es desenrotlla l'acció, portant l'espectador a terres de paradís; la filmació és un encert acabat i encara que passin els anys sempre serà d'actualitat.

OLEGUER JUNYENT
Pintor

M'ha agradat molt. Perquè té les dues condicions que jo estimo més en les pel·lícules: claredat d'exposició i sobrietat de mitjans. I us fa viatjar per deliciosos paisos i simpatitzar amb exquisits personatges. Els últims metres són d'una emoció intensa i pregonia, magnífica clau de volta de la bella arquitectura del film.

J. JUNCEDA
Dibuixant

TIVOLI Unic local que projectarà aquest film durant la present temporada

LA PEL·LÍCULA MIRACLE

Es reserven localitats amb tres dies d'anticipació.

"STUDIO CINAES"

(Kursaal) Presentarà el dissabte 19 de desembre de 1931 a les 22, en

Sessió única

2 films de P. CHENAL **BATIR**

ARCHITECTURE

Una producció "avant-guerre" **CORDA-FRATES**

Un film de G. W. PABST

Kameradschagt

(LA TRAGEDIA DE LA MINA)

Producció **Nero-Film Berlín**

Localitats sense recàrrec al Kursaal tots els dies de 5 a 7

LES LLETRES

Premi Crexells 1931

Quart any d'existència. Tercer d'atorgació del Premi. Jurat nou. Reglament inviat, pel que fa al funcionament del Jurat; només canviat quant al nomenament d'aquest, modificació que ja fou publicada al seu temps en aquestes pàgines.

Els resultats, ja els ha divulgat la premsa diària: les votacions successives han eliminat obres fins que una d'elles ha obtingut els vots necessaris per guanyar. Aquests són quatre, i *L'Hereu*, de Bertrana, n'ha obtinguts cinc.

Creiem interessant reproduir, de l'acta alçada de la reunió del Jurat, el desenvolupament de la votació, a través dels cinc torns d'escrutini que autoritza el reglament:

Primera votació: Han obtingut un vot les obres: *Eva*, de Carles Soldevila; *L'Hereu*, de Prudenci Bertrana; *L'inútil combat*, de S. Juan Arbó; *Teresa*, o *la vida amorosa d'una dona*, de Carme Montoriol i Puig; *Magda la generosa*, de Joan Mingué; *El rellotge del tercer pis*, de J. Navarro Costabella; i *Paisatges interiors*, de Xavier Benguerel.

Segona votació: Han obtingut 2 vots Mingué i Bertrana, i 1 vot Soldevila, Juan Arbó i Carme Montoriol.

Tercera votació: Han obtingut 3 vots Bertrana, i 2 vots Mingué i Soldevila.

Quarta votació: Han obtingut 3 vots Mingué i Bertrana, i 1 vot Soldevila.

Cinquena votació (definitiva): S'hi ha procedit per aquest ordre: Els senyors Estanislau Duran Reynals, Just Cabot, Miquel Llor, J. Puig i Ferrer i Vicens Solé de Sojo, que han votat *L'Hereu*, de Bertrana; els senyors Alexandre Plana i Carles Capdevila han votat *Magda la generosa*, de Joan Mingué.

Hem reproduït aquests cinc torns d'escrutini perquè el desenvolupament de la votació constitueix una novetat en la curta història del Premi Crexells. Els altres anys, en efecte, el veredict no esmentava sinó la votació final. Tot al més, un curt afegit esmentava alguna altra obra, o bé eren els membres del Jurat els que feien alguna explicació o altra, verbal, als periodistes. Aquest

També cal assenyalar que, segons totes les referències —i no creiem que sigui indiscret fer-ho saber— el Jurat limità la seva tasca a votar, sense fer ni un moment crítica literària. Expliquem-nos. Cal donar per sentat que cada un dels components del Jurat havia fet de crític i havia, per tant, valorat les obres segons el seu criteri, i segons aquest, estava disposat a votar

Prudenci Bertrana

aquelles. Haver situat la deliberació en un pla crític, l'hauria eternitzada sense cap eficàcia: és impossible de convèncer ningú que tal obra és superior o inferior a tal altra; és millor que cada un s'expliqui mitjançant l'atorgació del seu vot.

Nó volem gairebé parlar de l'obra premiada. Molt aviat, en aquestes mateixes pàgines, ha de sortir un article sobre *L'He-*

La Comissió gestora i el Jurat: Srs. Capdevila, Rahola, Borralleras, Cabot, Llor, Solé de Sojo, Duran Reynals, Puig i Ferrer, Jardi i Plana

darrer procediment es declarà de molt mals resultats.

Ens trobàvem, doncs, els altres anys, amb un veredict d'una eixutor numèrica que no traduïa cap criteri de valoració d'altres obres concurrents al Premi.

Enguany, s'ha tingut interès a aplicar estrictament una disposició reglamentària que ja existien, perquè poguessin ésser anomenades una sèrie d'obres, estenent així la tasca d'estímul que és la pròpia del Premi Crexells. L'acta de la reunió del Jurat dona, doncs, una apreciació, tan matissada com pot ésser-ho expressada només en xifres, del valor que els jurats han atorgat a les diferents obres sobre les quals han deliberat.

PREMI CREXELLS 1931

Dissabte, dia 19, a les 6 de la tarda, Acte Homenatge a **PRUDENCI BERTRANA**, qui dirigirà la paraula al públic i tot seguit signarà els exemplars de **L'HEREU** que adquiriran els seus lectors.

SALÓ DE CONFERÈNCIES de la

Llibreria Catalònia

Ronda de Sant Pere, 3

ENTRADA LLIURE

VARIETATS

La biblioteca de Napoleó

Un tresor únic, desaparegut des de feia cent deu anys, ha estat trobat: els llibres que Napoleó havia reunit. Dotze mil volums, tres mil cinc cents dels quals relligats en marroquí; mil dues centes caixes, en marroquí algunes, altres en mig cuíro i altres en cartó, contenint els sis mil mapes sobre els quals s'inclinà tantes vegades el front preocupat de l'Emperador.

«Diga'm què llegeixes i et diré qui ets.» L'home que sembla «com si hagués embriagat a història», segons la frase d'Hugo, era un lector incansable. Sortit de l'escola de Brienne, consagrava als llibres la seva magra paga de tinent. En tots els seus viatges, anava acompanyat d'aquella biblioteca portàtil que s'havia fet constituir, de volums petits, ben retallats de marges. Llegia sota la tenda, dintre els incòmodes caruatges de l'època, pertot. I llegia amb tanta atenció, que difícilment oblidava el que havia llegit.

Si s'havia endut llibres que no li agradaven, els llençava; el seu Estat major els recollia, si volia. En canvi, els que li agradaven rebien marques de predilecció: procurava tenir-los en grans papers, ben impresos, ben relligats.

Els més hàbils relligadors de l'època, Bisouard, Bozerian, Lefebvre, Deforge, Linier, Tessier, Vogel, Gaudreau, treballaven per ell, vestint-li els llibres de marroquí, amb les armes de l'Emperador en or. Els llibres d'ell i de Maria Lluïsa, presenten els blasons d'ambdós.

En alguna venda pública havien aparegut llibres així marcats, però en tan escàs nombre, que els bibliògrafs es perdien en conjectures: era inexplicable la desaparició de la copiosa biblioteca de Napoleó, que recentment ha trobat Martin Breslauer i que actualment està exposada a Berlín.

Hi abunden els llibres d'història natural. Al capdavant, Napoleó havia llegit molt, de jove, Rousseau i Bernardin de Saint-Pierre. En aquest gènere, cal citar com entre les obres notables de la biblioteca napoleònica els dos infòlios, enterament impresos en or, de *Les oiseaux dorés*, per Audubert i Viellot, i els vuit volums relligats en marroquí i il·lustrats amb cinc centes quaranta aquarelles representant plantes i animals, obra del segle XVII, deguda a Nicolas Robert, pintor de Lluís XIV.

Una altra joia és el llibre dels *Monuments de Paris*, present de noces de Napoleó a Maria Lluïsa. Les cinquanta aquarelles originals de V.-J. Nicolle, pintades expressament, conserven tota llur frescor. Al costat, la lectura preferida de Napoleó: la *Història romana* de Titus Livi.

Els sis mil mapes militars són tots muntats sobre seda. França hi és figurada amb 38, repartits en 136 parts, Alemanya amb 156, Àustria amb 281, Itàlia amb 252, Anglaterra amb 19, Rússia i Polònia amb 24. Tres capses buides contenien les cartes de les batalles perdudes a Rússia.

Una peça de valor únic és el relat de la batalla de Marengo pel mariscal Berthier. L'encapçalava una aquarella representant aquest discutint amb l'Emperador el pla d'una batalla que li presenta un granader. En el cinquè aniversari, i sobre el mateix lloc de la batalla, el mariscal oferí aquest document a Napoleó.

Al cap de més de cent anys, quan l'interès per Napoleó no ha minvat, sinó que s'han escrit noves obres sobre ell —Ludwig, Bainville, Rosny aïné, el drama de Mussolini i Forzano— aquesta exposició de llibres i de mapes augmentarà la curiositat, ben viva encara, per Napoleó.

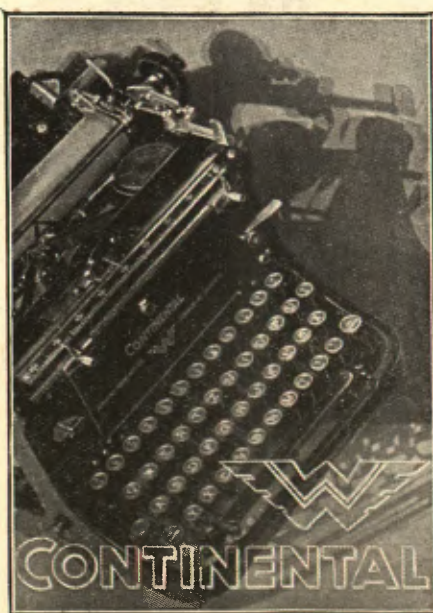
I, sobretot, la troballa d'aquesta biblioteca té un valor bibliogràfic i bibliofilic de primer ordre.

GRANS NOVELTATS EN CORBATES INARRUGABLES

Jaume I, 11
Telèf. 11655

La màquina d'escriure de qualitat

CASA ORBIS

F. FERRER AYMAR

Clarís, 5 : Telèfon 19763

BARCELONA

Inquietud i reconstrucció

Des de fa algun temps, assistim a una liquidació simultània d'inquietuds i experiències que havien estat, fins ara, motius de polèmica i d'apassionament. Ara ja podem judicar-los, amb uns anys de perspectiva i esdevinguts material històric. Cal, doncs, destriar les inquietuds veritables dels arribismes, establir comparances i treure'n lliçons. Ens resulta interessant que Ribe-

Jacques Maritain

mont-Dessaignes expliqui el període turbulent i anarquizant de Dada, en el qual trobem aplegats Valéry, Gide i tants d'altres, amb els qui, després, havien d'infantar el sobrerrealisme. Crisi de creixença, ha dit un crític. Avui, quan hom sent l'exigència d'un nou humanisme, quan se'n imposa el dilema de la posició intel·lectual davant la llei de la vida i la improvisació dels esdeveniments, cal trobar els elements de reconstrucció que han anat germinant vora els elements d'inquietud.

No feia massa temps que Oscar Wilde havia assegurat que tot l'art era inútil i aquell període d'avantguarda semblava voler-ho demostrar. Mai no s'havien cultivat tant les actituds. Després del simbolisme, venia el culte a l'arbitrari i el mot d'ordre era l'emancipació, la llibertat imaginativa. D'altres, sota el mestratge de Rimbaud, assajaven de comprendre aquell art nou que ell inaugura. Aquesta absència de pensament, aquest culte excessiu a la sensació i en contra de la lògica, fou denunciat com una traïció intel·lectual, com un conformisme a l'exigència d'una societat, cada dia més agradada de sensacionalisme. Julien Benda, a Belphégor, amb la seva causticitat habitual, desfeu ídols i fou una veu d'alerta l'endemà mateix de l'armistici.

Aquesta veu d'alerta, però, venia quan una generació tornava a la vida després d'una experiència amarga i desil·lusionadora. No cal dubtar gens que la Gran Guerra fou una experiència intel·lectual de primer ordre. Ja no eren possibles certs artificis, ni les habituds d'aquella gent eren les mateixes d'abans. Com a repetició d'un fet històric, els qui havien viscut aquell cataclisme tenien necessitat de refer llur món, d'estabilitzar llurs idees. El període literari 1918-30 és un reflex d'aquest estat de coses. Un desordre, una intercalació d'inquietuds que tenien una base única, car a la fallida del món exterior que proclamaven els sobrerrealistes, succeïa la fallida del món interior. Els «vint a trenta anys» ens oferien, l'un darrere l'altre, els episodis d'una adolescència precoç.

Heus aquí com, una vegada esmentats els elements d'inquietud, ens caldrà parlar dels elements de reconstrucció. Fet el balanç, veurem un gust per la sinceritat, per l'equilibri, una recerca de valors permanents. Marcel Arland ha pogut dir que «enllà del desacord d'aquestes veus, si hom busca en llur inspiració alguns principis comuns, hom percep el desig d'una vida profunda, no admetre res que no sigui assegurat». Llidades per un mateix ideal, aquestes tendències divergents asseguren l'acabament

d'un període i el començament d'un altre, pletòric d'esperances.

Benjamin Crémieux, en el seu llibre *Bilans*, parla del redreçament de la cultura francesa i esmenta com a manifestació reconstructora el moviment neo-tomista del qual Jacques Maritain ha estat l'animador principal. Al marge de la simpatia que hom pugui tenir per l'obra de Maritain, hom comprèn que el semitisme de Crémieux no li ha deixat jutjar amb lucidesa un moviment que ha exercit, i exerceix encara, una influència extraordinària. Ningú no pot negar que Maritain ha sabut donar cohesió i base al moviment catòlic francès. El retorn tomista era el retorn a la disciplina estricta. Es en el sentit disciplinari que l'obra de Maritain i els seus deixebles apareixen forta. La base intel·lectualista que Maritain ha donat al moviment, el seu gust pel modern, ha agrupat al seu entorn nombre d'escriptors als quals *Art et Scolastique* els fou una revelació. Maritain ha exercit una influència decisiva no solament des del punt de vista filosòfic, sinó també des del punt de vista estètic. Pierre Reverdy, Max Jacob, àdhuc Cocteau, han sentit aquesta influència. François Mauriac, Julien Green, du Bos, testimonien el sentit profund d'una vida meravellosament equilibrada per una doctrina i una fe. Encara, quan l'excomunió a l'Acció Francesca, Maritain va saber mantenir en el lloc digníssim d'aquells qui, catòlicament, han pensat sempre fora de la política.

Hem parlat de tendències divergents amb un mateix esperit de reconstrucció. Mentre Maritain i els seus seguidors tracten d'agrupar «tots els qui senten el sentit del misteri», d'altres, diametralment oposats, accepten la finalitat d'una vida al servei de la revolució, la submissió de l'individu a la col·lectivitat. Destruir per re-crear. Jean Guéhenno, teoritzant del grup, n'és ensem l'home representatiu. La seva obra és una crítica de la societat burgesa actual, una reserva davant les experiències futures. Literàriament, André Malraux acaba d'oferir un gran triomf amb *La Voie Royale*, on el desig de fer llibres amb l'experiència pròpia es reflecteix d'una manera intensa. Emmanuel Berl, el jieu autor de *Mort de la morale bourgeoise*, és un dels assagistes que ha ironitzat amb més gràcia els prejudicis del nostre temps. Una aportació interessant d'aquest grup és la nova vida que han donat a la literatura camperola. La malifança que puguem tenir els catalans contra una literatura que compta ací amb tants mals exemples, resta esvaïda en entrar en contacte amb les obres de Chamson, de Giono. Evocació del camp i del camí, retrobament d'aquella continuïtat històrica, d'aquella identitat entre el particular i l'universal, que és el sentit mateix de la vida del camp.

Aportacions noves a les discussions de sempre, avui ja no podem cometre els errors que es cometen abans. Però som, encara, solucions de continuïtat. Si hem arribat a diagnosticar els mals amb exactitud, encara no som a l'hora de poder oferir el remei que tothom anhelava.

F. VERGES

URODONAL

neteja
la sang
intoxicada
per
l'àcid úric

L'URODONAL és un bon preparat d'acció eficaç i el recomano amb freqüència.

Dr. A. PI SUER
Catedràtic de Fisiologia de la Facultat de Medicina de Barcelona

GRÀFIC INDICADOR DELS LLOCS A ONT ES LOCALITZA EL REUMA

Viatges Marsans, S. A.

Rambla Canaletes, 2 i 4 - BARCELONA

Bitllets de Ferrocarrils Nacionals i Estrangers - Passatges Marítims i aeris
Viatges a "Forfait" - Excursions acompanyades - Peregrinacions, etc.

INFORMES

I PRESSUPOSTOS GRATIS

LES ARTS — DISCOS

Les exposicions

Jaume Mercadé

En l'actual exposició de pintures a La Pinacoteca, Mercadé assolix la maduresa del seu concepte pictòric, tenaçment perseguida i no sempre aconseguida. Mercadé fa temps que treballa en el clos d'un fauisme, on Vlaminck i Derain han conreat amb profit. I ara li toca a ell de treure'n.

Jaume Mercadé. — «Alzines i pins»

Treballar en el mateix clos d'altres pintors de fama pot ésser perniciós quan no es compta amb utilitat pròpia, però també un guiatge benefactor per acusar la personalitat amb major eficàcia. I aquest ha estat el cas de Mercadé. A mida que es desvetllen les dots del pintor, van desapareixent les influències d'altres estils. En un pintor dotat, la part conceptuosa dels formalismes inicials no aconsegueix esborrar del tot la seva visió personal. I aquesta visió, Mercadé l'ha mantinguda sempre i a través de certs paral·lismes amb els dos mestres citats.

El guany més estimable de la present exposició ha estat, però, en una altra faceta: en la de l'estricta pintura. El Mercadé d'avui és molt més pintor que el d'ahir. Cal, només, fixar-se en les admirables tenses *Perdus*, *Hivern*, *Dia gris*, *Poblet* i *Torrent de Farigola*, per a convèncer-se.

A més d'aquestes, voldríem remarcar l'obra *Tarda* — i potser amb major distinció — perquè la considerem una de les pintures més reeixides que ha produït, fins ara, aquest artista.

Aquesta obra ve a ésser el fruit d'anteriors recerques, i potser serà el començament d'una nova època en la producció futura de Mercadé. La part conceptuosa d'aquesta tela és precisament el nervi de l'obra. Per mitjà d'un sistema pictòric ha aconseguit una plasticitat vivent. I això sols s'aconsegueix quan el sistema utilitzat no és un formalisme estereotipat, sinó un mitjà d'expressió també vivent.

Primer Saló dels Independents

A la Sala Parés s'exposa col·lectivament, per primera vegada, un nou grup d'artistes, amb el nom d'Independents. La majoria dels integrants a aquesta novella agrupació pertanyen a l'Organització Joan Merli, i ja són, per tant, coneguts. Amb tot i que no es tracti, doncs, d'una presentació d'artistes inèdits, ha estat una novetat llur agrupament. Siguin, doncs, les nostres primeres paraules d'efusiva salutació.

D'ençà del Saló dels Evolucionistes, no havia aparegut una altra associació d'ar-

tistes joves tan interessant com la que actualment exposa a la Sala Parés. Les diverses agrupacions que en aquests darrers temps es formaven, eren més aviat un aco- blament d'obres exposades sense cap control de selecció. Es feia esperar, doncs, l'aparició d'una nova entitat que acollís la producció de les darreres promocions per així prosseguir el camí de la nostra vida artís-

tica. Ho assoliran aquests nous Independents? El temps ho dirà, però, si més no, serà un nou intent per aconseguir-ho. Ara com ara, ja han reeixit a presentar un Saló que faci goig de conjunt. Un Saló que, tot i les divergències d'estils, té fòs- mia pròpia i representa un dels exponents del nostre jove moviment artístic.

En constatar el bon efecte que ens ha produït aquest conjunt, no hem de renun-

J. Prim. — «Acrobates acrobates»

ciar a anotar els punts febles del Saló. Però, en consideració al moment inaugural, voldríem ésser més aviat generosos.

Sols assenyalarem, per tant, el sobrerrealisme decoratiu d'Artur Carbonell i l'estilisme, també decoratiu, de Miquel Paredes, com a factors principals que determinen una reducció del nivell normal del Saló. I, en canvi, les obres de Montserrat Casanova, Emili Grau Sala i Alfred Opisso són — al nostre entendre — els sectors que més influeixen per augmentar la resultant. Els altres tres expositors: Carme Cortès d'Aiguader, Josep Prim i Antoni Garcia (aquest a més distància, però), aconsegueixen situar-se en el nivell resultant del conjunt.

Ben vingut sigui el primer Saló dels Independents. Li desitgem vida pròspera i un seguit d'èxits en l'avenir.

MÀRIUS GIFREDA

DISCOS

Jazz i cinema sonor

Es difícil ja trobar novetats interessants en la música frívola. A més a més, la producció d'aquests discos és ben migrada. Una orquestra nova, la de Johnny Ham, interpreta dos fox amb la precisió automàtica d'aquests conjunts, la qual, per això mateix, fa difícil de trobar varietat, tot i reconeixent la bona audició; i així el fox *En la playa contigo* no té res d'interessant ni de nou. Millor és l'altre, *Ooh! You Hoo!*, en el qual hi ha més moviment, accelerant encara més el ritme els instruments de percussió alternats amb freqüents divagacions instrumentals «a solo» que el fan semblar jazz hot.

De l'orquestra Jack Hylton, de la qual no poden mancar discos en cap catàleg mensual, hi ha dos fox, l'un, *Arboles*, de ritme pausat i solemne en el qual entona la melodia la veu de baix i que pren després al metall per diluir-se en amples acords ben sorollosos.

Si les orquestres de jazz van perdent interès, en canvi van guanyant el favor dels clients de discos els enregistraments d'aquestes tenyides amb temes exòtics. Primer les cançons d'Haití, i ara les rumbes de Cuba de cadències suaus, han anat fent-se universals. Els dos ballables que interpreta A. Brito i la seva orquestra, formada a base de jazz i instruments típics de terres tropicals, tindran, amb seguretat, bon èxit. Tots dos comencen amb una introducció de violí sol que interromp sobtadament el ple de l'orquestra, i després sovintegen els instruments de metall amb sordina. La rumba *Maria la O* és un ballable que, de més de tenir un ritme marcat, està ben instrumentat i amb una melodia bellíssima que va desfilant per tots els instruments.

No hi ha conjunt més estimable per a la interpretació de ballables d'ambient espanyol com l'orquestra Demon's Jazz, i val a dir també que són precisament els pasodobles el fort d'aquesta orquestra, i per restar ben convençut no hi ha com aquest *Albaicín*, pas-doble torero ple de notes recargolades per als instruments de metall i sense la nota sentimental d'altres; al contrari, ple d'alegria i color.

Estan bé els discos de pel·lícules sonores amb artistes de fama a la pantalla, però cal també que tinguin un mínim de veu i gust, i això és difícil d'apreciar en aquest disc de *Marroc* que omple Marlene Dietrich, al qual s'afegeix una música atrodinada com és la d'aquest fragment *Quand l'amour meurt*, que amb el títol ja paga. En canvi, els de Jeanette MacDonald almenys enregistren la veu d'una veritable artista, tot i que aquest fragment de *Christine* no és dels més escalents per reeixir. *Cuando te conocí*, de Von Tieser, té encara la gràcia de la música vienesa, que en males pel·lícules sonores és l'únic que les aguanta.

J. G.

The Match Parade. — Wehle. — Fox. — Orquestra Jack Hylton. — Companyia del Gramòfon. — AE 3.800. — *Arboles (Trees).* — Rasbach. — Fox. — Idem id.

Canto Siboney. — Lecuona. — Rumbafox. — Orquestra A. Brito. Companyia del Gramòfon. — AE 3.789. — *Maria la O.* — Gilbert. — Idem id.

Ooh ooh! You-hoo! — Woods. — Fox. — Orquestra Johnny Ham. — Companyia del Gramòfon. — AE 3.801. — *En la playa contigo.* — Idem id.

Cuando te conocí (Von Tieser). — Jeanette MacDonald. — Companyia del Gramòfon. — AE 379. — *Reviews Christine.* — Idem id.

Albaicín. — Orquestra Demon's Jazz. — Pas-doble. — Companyia del Gramòfon. — AE 3.730. — *Chiclana.* — Idem id.

Give me the man (del film «Marroc»). — Marlene Dietrich. — Companyia del Gramòfon. — AE 3.788. — *Quand l'amour meurt.* — Idem id.

raspalls per a tots els usos
articles de neteja — objectes per a presents
rambla de catalunya, 40

El pintor Vicente

Té tot l'aire de l'extra que es passa la vida fent antesala en el despatx dels directors cinematogràfics. Un cabell llis i lluent de pell-roja cadoqui. Un bigotet estricte de corredor d'assegurances londinenc i unes patilles de *foragido desalmado* que fa de les seves — *¡le voy a perjudicar!* — entre Monterrey i Tampico. Un rostre que s'acaba d'empassar. Un rostre color d'oli-

dor. Com a tot bagatge, duia unes teles. Res més. Es a dir: i unes ganes boges de quedar-se a Barcelona. Volia viure a Barcelona. Fos com fos! Fent de descarregador del moll o d'arrencaqueixals. La qüestió era poder pintar a estones el paisatge barceloní, els nostres carrers, el nostre suburbi, el nostre port sobretot. Barcelona li interessava prodigiosament. I Barcelona

El pintor Vicente, l'escultor Ferrant i S. Gasch en el Cangrejo Flamenco

va, en el qual, en comptes d'ulls — els ulls inflamats i rogens, endormiscats i absents, no tenen cap prestigi — brillen uns pòmuls prominents. I una indumentària color d'enlloc i de tot arreu.

Dirieu un *compadrito* que enyora el *baillongo* de l'arabal *porteño* o un cantador de *cuecas* xilè, o un guaraní bolivià. I si tant us entestéssiu a creure'l europeu, el situaríeu de pet cap allà als Balcans. *Comiadgi* búlgar o venedor d'esponges grec. O, a tot estirar, autèntic *roi du maquis* de la Còrsega. Però mai espanyol. I madrileny. Un madrileny que odia Madrid. El Madrid xerraire i superficial, falsament cordial. De Madrid només li interessa una cosa: el poble. Només en allò que surt de l'ànima popular. Aquest que ens hem entretingut a retratar és Esteban Vicente, pintor.

Fa molt temps que el coneixíem de nom. Sabíem que havia exposat a Madrid amb el seu company Bonafé. Els havia presentat el nostre vell amic Fred Macé, un francès pintoresc i bona persona, que ha corregut mitja Península fent de pintor cubista, corresponsal de l'Agència Reuter, curander vegetarià i il·lustrador de llibres de biologia. I, deu fer una mica més d'un any, Vicente es va presentar a casa nostra. Portava una carta de presentació de Pedro Flores, aquell murcià de París, que no ha pogut treure's del damunt aquella seva pinta tan característica de gitano esquila-

l'ha retingut a perpetuïtat. Ja no se'n mou- ra, si Déu li dona vida i salut. I feina.

La temporada passada va exposar a la Galeria Avinyó. Tinguérem l'honor de fer-li la presentació en el catàleg. La crítica el va tractar amb molta simpatia. I ara exposarà una col·lecció de guaixes a les Galeries Syra. Aquestes galeries de recent creació, que, tot just nades, ja han sabut adquirir un segell personalíssim, un to molt europeu, i que ja deixen entreveure que seran el reducte autèntic de la selecció.

Les guaixes de Vicente són essencialment antigènies. Els genis ja s'han acabat. Només queden els que posen de geni. I aquests no compten. Les guaixes de Vicente són discretes i normals, dites on to menor, en veu baixa, sense ganes d'escridassar, ni d'espertar, ni de detonar. Són filles d'un temperament exquisit, d'una sensibilitat agudíssima, gairebé hiperestèsica. Uns acords finíssims de color, unes coloracions tènues i delicades, subtilment harmonitzades, li serveixen per a evocar, amb un gust segur i un tacte exquisit, els reconcs més íntims dels nostres carrers, dels nostres oarris baixos, del nostre port. Vicente sap el secret de donar del nostre paisatge urbà, no aspecte exterior, ni allò que copsa la retina epidèrmica de qualsevol pintor-kodak, sinó l'aire, el perfum, l'atmosfera, l'ambient, l'impalpable, l'inabastable, allò que és revelat a l'artista — mena de visió rapidíssima — en moments d'inspiració.

SEBASTIÀ GASCH

GALERIES "SYRA"

DIPUTACIÓ, 262

ARBRES DE NADAL. - REGALS

Dissabte, exposició:
JOSEP OBIOLS, ESTEBAN VICENTE

EXPOSICIÓ DE LAQUES

SAKURA

DISSABTE, INAUGURACIÓ A LA SALA PARÉS

—Et pregunto una altra vegada si et vols casar amb mi.
—Ja has parlat amb la mamà?
—Sí, i així i tot et repeteixo la pregunta.
(Everybody's Weekly, Londres)

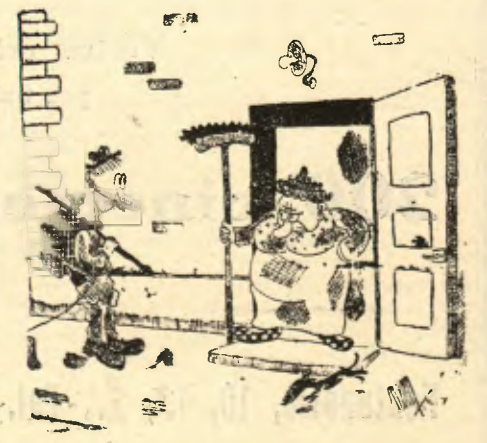
—Es això justament el que volem, però ensenyi al meu marit com es fa anar, perquè no entén res de mecànica.
(London Opinion, Londres)

—Senyor director, tinc l'honor de demanar-li la mà de la seva filla...
—Feu-me un report, i l'estudiare.
(Frankfurter Illustrierte Zeitung)

L'incansable propagandista. — Us hauríeu de fer de la Lliga contra les Propines. La quota només és d'un xiling cada any.
L'escòcs, proverbialment avar. — Em surt més a compte donar propina.
(The Passing Show, Londres)

—Deveu venir a demanar caritat, eh?
—I doncs, que us pensàveu que venia a demanar-vos la mà?
(Le Rire, París)

LA FLUIXETAT DE NERVIS....

Aquets vèrtigs, aquest zumseig d'oida, amb el cap esmorteït, sense ànims per a pensar, aquesta desgana, aquesta desnutrició i cansanci a la mes petita fatiga etc. Tot son símptomes precursors d'una desintegració nerviosa, qu'es indispensable atendre per evitar les funestes conseqüències que mes tard han de sobrevénir.

TONIC NERVIOS CERA

(FOSFOR ESTRIGNINA I HIPOFOSFITS)

Insostituible aliment cerebral que recreen tots els metges desde ja fa mes de mitg segle.

Venda farmacies.
LABORATORIS CERA, S. A.
Vico, 18. - Copèrnico, 35 al 39. - Barcelona.

UNIC APROBAT PER LA ACADEMIA DE MEDICINA I CIRURGIA DE BARCELONA

El dentista.—Una dent, dos duros; dues dents, set pessetes i mitja.
L'escocès.—Espereu un minut, que vaig a buscar el meu cunyat.

(The Passing Show, Londres)

—Es del dia aquest ou? N'esteu segur?
—Ben segur... però no sé fixament de quin dia.

(Gringoire, Paris)

¿Le sería a Vd. agradable poder tomar un purgante de aceite de Ricino, si éste tuviera el gusto de un buen jarabe de naranja?

Pues éste es el aceite de Ricino GOLOSO, que envasado en un lindo vasito de cristal se vende en todas las farmacias.

ENCARREGUEU ELS VOSTRES IMPRESOS ARTÍSTICS I COMERCIALS ALS

TALLERS GRÀFICS PATRICI ARNAU

VERDAGUER, CALLÍS, 3, 5 I 7
(D'AVANT DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA)

ES LA CASA MÉS PERFECCIONADA EN LLIBRES RATLLATS, DE LUXE I EN TOTA CLASSE D'ENQUADERNACIONS. - ELEGÀNCIA I ECONOMIA EN ELS ENCARREGS. - EN CAS DE URGÈNCIA DEMANEU-LOS PEL TELÈFON

14856

La mare, cantant.—Noneta, nonon...
El nen.—A veure si no em deixarà dormir...

(Dagens Nyheter, Estocolm)

El pare.—Aquesta canalla s'han ficat al cap d'aprendre idiomes per ràdio, i cada un n'estudia un de diferent!

(The Passing Show, Londres)

AIGUA DE ROCALLAURA

LA DEU MÉS RICA DEL MÓN

Si vostè pateix d'Albuminúria, Litiasi úrica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatosa, Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn en ampolles de litre i mig i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals

FORTUNY, S. A.

Carrer Hospital, 32 i Salmeron, 133

AGULLES GIOCONDA

Si voleu obtenir el màxim so del disc i el mínim desgast useu sempre agulles GIOCONDA. Cada agulla porta el nom gravat. Capsa de 200 agulles 2'50 ptes.

Venda a l'engros:

A. GUARRO

RAMBLA CATALUNYA, 7

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correus: Apartat 190
Telegr.: "Carburos"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Bergà (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99% DE PURESA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova :: FERRO MANGANES I FERRO SILICI :: SOCARRIMAT I SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS, GRATIS

COMPANIA TRASMEDITERRANEA

MADRID: PLAZA DE LAS CORTES, 6. - BARCELONA: VIA LAIETANA, 2

Serveis regulars de vapors comercials i correus entre la Península, Balears, Nord d'Àfrica, Canàries, Guinea Espanyola

LINIA RÀPIDA DE GRAN LUXE BARCELONA-CADIZ-CANÀRIES

Sortides setmanals els dissabtes, a les 12 hores. Efectuaran els serveis les modernes motonaus

CIUDAD DE SEVILLA: CIUDAD DE CADIZ

Línia comercial amb escales en tots els ports de la Mediterrània, Nord d'Àfrica i Canàries.

Sortides quinzenals el dijous.

LINIA RÀPIDA DE GRAN LUXE BARCELONA-PALMA DE MALLORCA

Sortides tots els dies (llevat els diumenges) de Barcelona i Palma, a les 24 hores per les modernes motonaus

CIUDAD DE BARCELONA i CIUDAD DE PALMA

Serveis regulars entre Tarragona, València, Alacant i Palma de Mallorca i entre Barcelona i Mahón

LINIA RÀPIDA REGULAR ENTRE ESPANYA i TERRITORIES DE GUINEA ESPANYOLA (Fernando Poo)

Sortides el dia 15 de cada mes amb escales a València, Alacant, Cartagena, Cadiz, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Rio de Oro, Monrovia, Santa Isabel, (Fernando Poo), Bata Kogo i Rio Benito, pels vapors

"TEIDE" i "LEGAZPI"

LINIA RÀPIDA REGULAR ENTRE BARCELONA i VALENCIA

Sortides de Barcelona: dilluns i dijous, a les 20 hores.

Sortides de València: dimecres i dissabtes a les 19 hores

Servei prestat per la motonau

"CIUDAD DE VALENCIA"

Primera: 32'50 pessetes; Segona: 21'50 pessetes; Tercera: 10'00 pessetes.

Servei ràpid setmanal Mediterrània-Cantàbrica

Amb escales a tots els ports. Sortides tots els dimarts.

LINIA REGULAR ENTRE BARCELONA, ALACANT, ORAN, MELILLA, CEUTA, MALAGA i VICEVERSA

Sortides de Barcelona tots els diumenges a les 8 hores

Servei comercial entre la Península, Nord d'Àfrica i Canàries, amb escales a tots els ports de la Mediterrània

Sortides quinzenals

SERVEIS DIARIS ENTRE MALAGA i MELILLA

DELEGACIO DE LA COMPANIA A TOTS ELS PORTS

Suscriviu-vos a MIRADOR

Pelai, 62. - BARCELONA

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

El Sr.

que viu a

carrer

n.º

es subscriu a MIRADOR

pel preu fixat de 3'50 ptes. trimestre.

de

de 193

Signatura

Anuncieu a MIRADOR

ANUNCIANTS...!

Una moderníssima organització completa en publicitat

Pel·lícules de dibuixos animats

mudes i sonores - patent núm. 121288 - aplicades al servei de la tècnica publicitària, us l'ofereix:

"Agencia General de Anuncios"

Vostres productes poden ésser propagats amb èxit segur per tota la Regió Catalana i Illes Balears

200 cinemes en ciutats i poblacions de categoria

Fontanella, 10, 1.º, 2.º.-Tel. 16606
BARCELONA

Avinguda Menéndez Pelayo, 85, 1.º
MADRID